

MEDIER

STADIG PLADS TIL Klicheer

Mens medierne nu dækker "det nye Afrika", er Brasilien stadig fodbold og samba
s.26 /

FORBUDTISTAN

DET ENESTE, HUN VILLE, VAR AT DANSE ...

Forbudt: alkohol, vestlig musik og selfies uden tørklæde. Irans unge fester til trods
s. 30 /

MILJØ

PLASTIK KNAP-SÅ-FANTASTIC

Asien står for 82 procent af den plastik, der flyder i havene - og ender på blandt andet Thailands strande. Her har en lokal ngo, Trash Hero, taget skraldesækken i egen hånd
s.44 /

udvikling

DANMARKS
GLOBALE MAGASIN

- NR. 4 - 2016 - AUG/SEP - 43. ÅRGANG -

BUSHENS BARSKE VOGTERE

"Les Koglweogo" er navnet på de bevæbnede mænd i orangebrune uniformer, som agerer både politi og dommer på landet i Burkina Faso. For her er politiet usynligt og retsvæsnen ineffektivt.

TEMA om det vestafrikanske land
s.12 /

SKALs

VERDEN SKAL EROBRES!
Vi glæder os til at udfordre dig!

SKALs har et spændende tilbud til dig, der ønsker at færdiggøre hele din **internationale grunduddannelse** i Danmark.

Cambridge IGCSE på SKALs + International Baccalaureate (IB) eller studentereksamen med kollegieplads på et af de kostgymnasier vi samarbejder med.

MARGINAL.DK

SKALs

VI HAR FOKUS PÅ DIG, DIN PERSONLIGE OG BOGLIGE UDVIKLING

SKALS EFTERSKOLE · KÆRVEJ 11, 8832 SKALS · TLF: +45 8669 5011
BESØG OS OGSÅ PÅ: WWW.SKALS-EFTERSKOLE.DK

Vi har også
firmapension

Investér din pension i en bæredygtig fremtid

Du kan investere din pension i vedvarende energi, mikrolån i udviklingslande og virksomheder der leverer fremtidens bæredygtige teknologi, og helt undgå investeringer i olie, kul, våbenproduktion, atomkraft og meget mere.

Vi har fuld gennemsigtighed, så du kan følge med i, præcis hvor og hvordan dine penge arbejder.

Ved at vælge langsigtede etiske og bæredygtige investeringer kan du både få et konkurrencedygtigt afkast til dig selv, forsikringer der kan give dig en tryk fremtid, og samtidigt bidrage du til at tackle fremtidens udfordringer – lokalt og globalt.

Merkur er Danmarks største værdibaserede pengeinstitut. Som kunde hos os er du en aktiv del af omstillingen til en bæredygtig fremtid.

Læs mere på www.merkur.dk/investeringer
eller ring på **70 27 27 06**

 MERKUR
ANDELSKASSE

Afrika holder af fine titler
s. 50 /

Fred i Colombia:
Nu skal FARC hjem
s. 26 /

udvikling

UDVIKLING

Dansk bistand til
eksamen s. 8 /

Luftforurening plager
Afrikas storbyer s. 4 /

Kina giver Verdensbanken
baghjul s. 38 /

Thailand: Frivillige
samler plastaffald s. 44 /

MINITEMA: BURKINA FASO

Mød rapperen og
aktivisten Smockey s. 12 /

I mangel af politi:
selvtægtsmænd s. 16 /

Burkinas bedste
bøffer s. 20 /

Det drømmer Burkinas
unge om s. 24 /

SVAG STAT, STABILT SAMFUND

TEMA: Mød slagtersvende og selvtægtsmænd i Burkina Faso – reportage fra Vestafrikas relativt rolige hjørne.

POLITIK

Colombia: Nu skal FARC
hjem fra junglen s. 54 /

Kriseramte Kurdistan under
hårdt pres s. 40 /

Oversigt: En verden i
migration – som altid s. 58 /

FN: Eritrea er en autoritær
stat s. 53 /

KULTUR

Værker fra verden:
Kvindelighed og
kropsideal s. 6 /

Kreativitet og kedsomhed.
Ung i Iran s. 30 /

Afrikansk titlitis s. 50 /

LÆST: Afrika-overblik
og moppedrengen SULT
s. 63 /

HELST STORE NUMSER

Fotografen Joana Choumali i Elfenbenskysten udforsker race, køn og afrikansk identitet i sine projekter.

Overblik over
global migration s. 58 /

FASTE SIDER

Kronik: Så dækker
medierne de "nye" lande
s. 26 /

Kulturen Kort: Ugandisk,
tysk-kurdisk og lidt om
demokrati s. 49 /

Navne: s. 64 /

Asiatisk Plads: Kort Nyt om
Danida s. 65 /

Indvikling: Dyr flytning af
fem flygtninge s. 66 /

IRAKISK KURDISTAN I DYB KRISE

Flygtningekrise, krigen mod IS og faldende oliepriser presser kurderne i det nordlige Irak.

Klima- flygtninge søger mod Bangladesh' byer

35-ÅRIGE ABDUL AZIZ havde engang et fint hus og rådede over et stort areal med dyrkbar jord nær kysten. Nu bor han med sin familie på fire, herunder sin 70-årige mor, i en interimistisk bolig i Malibagh-slumkvarteret i Bangladesh' hovedstad, Dhaka. Han har svært ved at få et fast job, og familien har ikke råd til at sende det ældste barn i skole, fortæller han til nyhedsbureauet Inter Press Service.

Abdul Aziz hører til de efterhånden titusinder af bangladesiske klimaaflygtninge, som hvert år søger fra områder ved Den Bengalske Bugt og nær floder til Dhaka og andre byer for at slippe for følgerne af cykloner og erosion og andre konsekvenser af det mere ustadige vejr.

I byerne bliver disse tidligere bønder en del af den fattige underklasse.

Atiq Rahman, en prominent klimaekspert, spår, at omkring 20 millioner mennesker i Bangladesh risikerer at blive fordrevet fra deres hjem inden udgangen af dette århundrede. • /RH

Kristian Jensen: mere marked og mere samarbejde

AF REGNER HANSEN

■ DANMARK bør i højere grad inddrage erhvervslivet i samarbejdet med udviklingslandene. Det fastslår udenrigsminister Kristian Jensen (V).

"Vi skal ikke sende passiv bistand – vi skal levere aktive investeringer," sagde Kristian Jensen, da han præsenterede regeringens udkast på Folkemødet på Bornholm i juni.

Udenrigsministeren opfordrer til at bruge de offentlige bistandskroner til at styrke samarbejdet mellem erhvervsliv, fonde, organisationer i Danmark og den private sektor og vidensmiljøer i udviklingslande, så markedsdrevet økonomisk vækst kan overflødigsgøre udviklingsbistand på langt sigt.

BEDRE VILKÅR FOR DE UNGE

Kristian Jensen mener, at der bør gøres en særlig indsats for at forebygge migration gennem investeringer, handel og udvikling. Han foreslår at gøre det til en dansk mærkesag at forberede vilkårene for unge i udviklingslande gennem uddannelse og job i hjemlandet.

Beslutningen om en ny dansk udviklingsstrategi skyldes ikke mindst, at FN's nye bæredygtighedsmål frem mod 2030 sætter en ny dagsorden for bistanden.

DER SKAL VÆRE ET GRUNDLAG

Udkastet til udviklingsstrategi får umiddelbart en blandet modtagelse af private udviklingsorganisationer.

Folkekirkens Nødhjælp mener, at strategien indeholder rigtige elementer, men advarer imod at lade de fattigste mennesker i verden i stikken, fordi de ikke er kommercielt interessante.

"Kun hvis vi bekæmper ekstrem fattigdom og sikrer fundamentale rettigheder, kan vi opbygge et marked, som dansk erhvervsliv kan agere på," siger Folkekirkens Nødhjælps generalsekretær, Birgitte Qvist-Sørensen.

"Vi kan ikke forudse, hvor de næste konflikter og migrationsstrømme kommer fra. Men vi kan bekæmpe årsagerne ved at hjælpe med at opbygge stærke demokratier og mere velfungerende samfund overalt, hvor vi er," siger Mellempfolkeligt Samvirkens forkvinde, Helle Munk Ravnborg. Hun glæder sig på den anden side over, at strategien understreger støtten til unge i udviklingslande.

Efter en offentlig høring inviterer Kristian Jensen i efteråret Folketingets partier til forhandling om udkastet. Ambitionen er at skabe bred tilslutning til den fremtidige strategi •

Luftforurening plager afrikanske storbyer

KINSHASA, Luanda, Lagos, Ibadan, Nairobi og Addis Abeba. Afrikas storbyer vokser hastigt, og det medfører et større energiforbrug og en øget luftforurening.

Problemet forværres af, at myndighederne er dårlige til at overvåge luftkvaliteten, som typisk ligger på et sundhedsskadeligt niveau. For viden er som regel en forudsætning for handling.

Det fremgår alt sammen af ny forskning fra Verdenssundhedsorganisationen (WHO).

Faktisk viser et nyt udtræk fra WHO's globale database for luftforurening i byer, at 98 procent af byer med over 100.000 indbyggere i lav- og mellemindkomstlande har en luftfor-

urening, der overstiger WHO's anbefalinger. WHO anslår, at luftforurening er årsag til syv millioner dødsfald i utide hvert år. Den verdensomspændende tendens til at flytte fra land til by er med til at forklare, hvorfor dødsfald som følge af luftforurening ventes at blive et voksende miljørelateret sundhedsproblem.

Mens luftkvalitetsmålinger er sjældne i Afrika, har Kina og Indien fået rutiner for målinger. Begge er lande med storbyer i eksplosiv vækst og et befolkningstal, som overstiger Afrikas.

Målingerne giver en tilskyndelse til at imødegå luftforureningen. Især Kina arbejder på at udvikle renere energiteknologi. • /RH

Mere direkte og effektiv humanitær bistand

FORVENTNINGERNE til verdens første humanitære topmøde, som blev holdt i Istanbul i maj med FN som vært, var på forhånd små, fordi mange regeringschefer og flere private organisationer, heriblandt Læger uden Grænser, afstod fra at deltage.

Så meget desto mere bemærkelsesværdigt var det, at det lykkedes at indgå en bred aftale på topmødet i Tyrkiet, som forpligtede parterne på at yde mere direkte og effektiv humanitær bistand.

Der blev sat et mål om, at mindst 25 procent af bistanden skal gå direkte til lokale private organisationer. Og det blev aftalt, at katastrofeofre skal have kontanter til at skaffe sig fødevarer i stedet for værdibeviser.

Desuden besluttede topmødedeltagerne, at der skal oprettes en international uddannelsesfond til at hjælpe børn i nødsituationer. • /RH

Idekatalog skal bære kvindekongressen videre

**WOMEN
DELIVER**

MED NÆSTEN 6.000 deltagere fra 169 lande var Women Deliver-kongressen i København i maj det største internationale møde om pigers og kvinders sundhed og rettigheder inden for de seneste ti år.

Den næste Women Deliver-konference holdes først i 2019, så for at sikre, at de mange gode ideer bliver omsat til virkelighed, bliver der i september udsendt et katalog med over 300 løsningsforslag fra de fire dages samling i København.

Desuden opfordrer sekretariatet bag Women Deliver til at holde gejsten oppe ved at dele viden og gøre brug af de knyttede kontakter fra kongressen, som havde deltagelse af politikere, repræsentanter for private organisationer og civilsamfundet, planlæggere, forskere, erhvervsfolk og journalister.

FN's generalsekretær, Ban Ki-moon, fastslog i forbindelse med Women Deliver, at investering i kvinders og pigers sundhed, rettigheder og velbefindende er afgørende for at nå FN's bæredygtighedsmål inden 2030. • /RH

MANNEQUIN-MAGERNE

I Elfenbenskysten hedder kvindeidealet brede hofter og store balder.

FOTOGRAFEN JOANA CHOUMALI er gået på opdagelse i værksteder i hjemlandet Elfenbenskysten, som producerer mannequindukker tilpasset det afrikanske kvindeideal. Og det er brede hofter, godt store bryster og frem for alt: pænt store balderne.

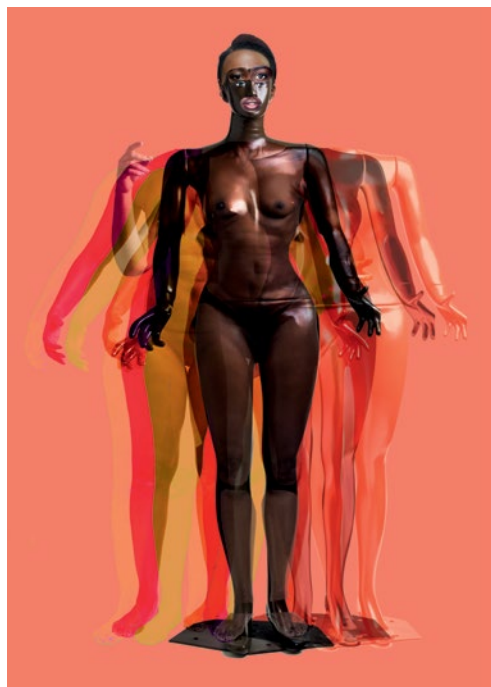
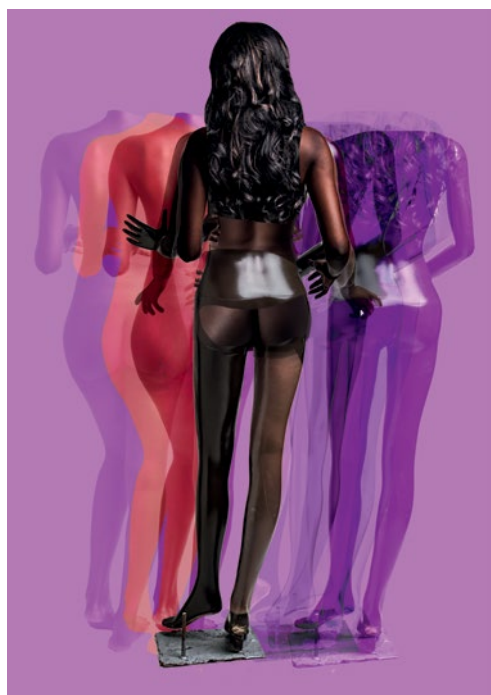
Det er blevet til projektet *Awou-*

laba/taille fine 2013-2015, der på sin egen måde belyser afrikansk identitet – i dette tilfælde specifikt kvindelighed og kropsidealer. • /SK

Se hele serien og andre på:

 www.joanachoumali.com

KUNSTNEREN

Joana Choumali, født 1974, er bosat i Abidjan, Elfenbenskysten.

Hun har studeret grafisk formgivning i Casablanca, Marokko og arbejdet som art director i et reklamebureau.

Joana Choumali arbejder primært med konceptuelle portrætter, *mixed media* og dokumentarfilm.

DANSK BISTAND FORTSAT I TOP, MEN ...

8/

NEDSLAG FRA RAPPORTEN:

Uforbeholden ros: Topkarakter for transparens: "Danmark er 'topperformer' i gennemsigtighed", konstaterer rapporten, der især roser den nye portal Openaid, de mange offentlige høringer om udviklingssamarbejdet og Danidas let tilgængelige formidling af komplekse spørgsmål. Det betyder, at Danmarks score er øget med 15 pct. i Aid Transparency Index.

Roser med løftede pegefingre: Godt med ny strategi: Strategien for dansk ud-

viklingssamarbejde fra 2012, "Retten til et bedre liv", får ros for sit indhold og for at have bred opbakning fra alle partier i Folketinget. Men ris for at være for overordnet og for lidt "operationel". Det har ført til et væld af mere operationelle understrategier og retningslinjer. Derfor – og for at indarbejde verdensmålene fra 2015 – er det positivt, at regeringen har besluttet at udarbejde en ny strategi, der både skal omfatte udviklingssamarbejdet og den humanitære bistand. Men (however) strategien bør forholde sig til, om Danmark har de penge og det mandskab, der skal til, for at indfri den nye strategis ambitioner.

Stort engagement i skrøbelige stater:

Tilbage i 2007 kritiserede DAC Danmarks begrænsede engagement i skrøbelige stater. Den kritik er hørt: Ti af de 14 danske prioritetslande er nu skrøbelige stater, og det hilser DAC velkomment. Men (endnu et however) minder om, at det kræver tilstrækkeligt kvalificeret mandskab ude og hjemme.

Den humanitære bistand fredet, men ...: DAC roser, at Danmark tager skridt til bedre at samtænke udviklingssamarbejdet og den humanitære bistand, og at

Vi giver stadig en relativt stor bistand af høj kvalitet. Men vores ry som en generøs og forudsigelig donor er truet, advarer OECD's udviklingskomité i sin seneste gennemgang af det danske udviklings-samarbejde.

AF JESPER HELDGAARD

UDGIFTEN TIL MODTAGELSE AF FLYGTNINGE I DANMARK UDHULER DEN KLASSISKE BISTAND, ADVARER DAC I NY RAPPORT.

”De seneste fem år, ja, i virkeligheden lige siden 1970’erne, har Danmark ydet mere i udviklingsbistand end de 0,7 procent af BNI, Danmark har forpligtet sig til. Men beslutningen om at beskære udviklingsbistanden – kombineret med de stigende og uforudsigelige udgifter til at modtage flygtninge, har halveret de midler, der er til rådighed for multilaterale og bilaterale programmer uden for Danmark. Disse ændringer i omfanget og sammensætningen af udviklingsbistanden vil sandsynligvis påvirke Danmarks internationale ry som en generøs og forudsigelig donor.”

Sådan lyder en af de overordnede konklusioner i OECD's udviklingskomité (DAC) gennemgang af det danske udviklingssamarbejde siden 2011. Vel er der – som sædvanlig – masser af roser: Det danske udviklingssamarbejde er af høj kvalitet, som det kom til udtryk ved, at Danmark også i 2015 indtog førstepladsen i det globale indeks over ”Commitment to Development”. Og ved at Danmark spillede en stærk rolle i formuleringen af flere af de nye verdensmål, der blev vedtaget af FN i september 2015.

Men rapporten er præget af bekymring for de konsekvenser, det vil få, at Danmark fra det ene år til det andet har skåret bistanden fra 0,85 til 0,7 procent af BNI, samtidig med at Danmark – modsat flere andre donorer – finansierer modtagelsen af flygtninge alene ved brug af bistandsbudgettet.

Rapporten kan meget vel blive husket som ”however-rapporten”. Hele 90 gange optræder ordet ”however” (imidlertid). Det lille ord bruger DAC især til at beskrive, at Danmark på den

ene side har glimrende strategier og politikker på mange områder, men at de seneste års bratte nedskæringer i både penge og mandskab på den anden side betyder, at Danmark vil få sværere og sværere ved at leve op til de flotte ambitioner.

KONTROVERSIELLE FLYGTNINGEUDGIFTER

Danmarks brug af udviklingsmidler til at finansiere flygtninges første år i Danmark er i fuld overensstemmelse med DAC's retningslinjer. Alligevel kritiserer DAC Danmark direkte og underbygger kritikken med tørre tal:

”I 2004 blev kun fire procent af Danmarks udviklingsbistand administreret af Integrationsministeriet. Denne andel ventes i 2016 at nå op på 30 procent.” Og: ”De øgede udgifter til flygtninge inden for Danmarks grænser strider imod Danmarks centrale mål for samarbejdet med udviklingslandene: at reducere fattigdom og støtte menneskerettigheder.”

Den fattigdomsorientering, som dansk bistand har været anerkendt for, er med andre ord truet. De seneste år har Danmark ydet 0,26 procent af sit BNI til mindst udviklede lande. Det er langt over FN-målet på 0,15-0,20 procent – og endnu længere over DAC-landenes gennemsnit på 0,09 procent. Men den andel falder nu dramatisk, når hele 30 procent af det danske bistandsbudget bliver brugt i Danmark.

Derfor anbefaler DAC direkte Danmark at gøre som flere andre donorer: at finde andre kilder end udviklingsbistanden til at finansiere modtagelsen af det stigende antal flygtninge med.

Danmarks humanitære bevilling er gået fri af nedskæringerne, men advarer om, at de generelle nedskæringer alligevel kan presse bistandsbudgettet så meget, at de løbende, ekstraordinære humanitære bevillinger bliver færre. I 2014 lagde de næsten 50 pct. oven i den humanitære kasse. DAC advarer også om, at besparelserne på bidragene til FN-organisationer vil svække deres vigtige humanitære indsats.

Husk de fattige i den øgede støtte til den private sektor: Det er helt i tråd med globale tendenser, at Danmark ønsker at øge støtten til den private sektor i udviklingslandene og synergien mellem bistand og private investeringer, også

selvom erfaringerne på området hidtil har været meget blandede. Men det kræver, konstaterer DAC, nytænkning og folk med ekspertise på området. Og DAC advarer om, at øget støtte til den private sektor kræver, at den bliver langt mere fattigdomsorienteret, end den type støtte hidtil har været.

Særligt løftede pegefingre: Global indflydelse truet: Danmark har i årevis været en anerkendt og pålidelig partner for en række FN-organisationer. Det har givet Danmark langt større indflydelse, end vores størrelse berettiger til. F.eks. i formuleringen af verdensmålene. Men den indflydelse svækkes med Danmarks pludselige og voldsomme besparelser på bi-

dragene til adskillige FN-organisationer. Ikke mindst fordi besparelserne især sker på de frie, ikke-øremærkede midler.

Danida-bemanding skåret ned: DAC har siden 2003 advaret om, at besparelser i Danidas bemanding går ud over kvaliteten af dansk bistand. Her i 2016 er tonen skærpet: DAC opregner konkrete tal for nedskæringerne – både over tid og inden for det seneste år. F.eks. er antallet af ansatte, der i København administrerer Danmarks ambitiøse humanitære politik og indsatser, reduceret til syv. Og der er kun en én specialist tilbage til at forfølge Danmarks høje mål med hensyn til køn og ligestilling.

FORSKEREN: EN FORSPILDT CHANCE

"DAC udtrykker bekymring for fremtiden, men forpasser chancen for at tage bladet fra munden og i klart sprog fortælle, hvor katastrofale de seneste to år allerede har været for dansk udviklingssamarbejde, der har været anerkendt for at være blandt verdens bedste, både i kvalitet og kvantitet. Vel er der kritik og mange skarpe og relevante anbefalinger, men det er pakket ind og holdt i et teknisk sprog, der vil gøre det let for minister og regering at ignorere.

Denne rapport får ikke andre lande til at sige: 'Hvad er det egentlig, der foregår i det Danmark, som vi i årtier har kendt som en stormagt inden for udvikling'? Var det sket, kunne DAC have levet op til sin rolle som den fattigdomsorienterede bistands forsvarer, og rapporten have haft en effekt."

LARS ENGBERG-PEDERSEN

Seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

BEDØMMEREN: DEN DANSKE KOVENDING

"Danmark regnes stadig som en global leder inden for udviklingssamarbejde, der respekterer idealerne om partnerskab, ejerskab og tilpasning. Vi kigger jo på, hvad der er sket siden det seneste review i 2011. Der var kontinuitet de første år. Men så skete der en kovending med stigende flygtningeudgifter og besparelser, som vi endnu ikke har set de fulde konsekvenser af, men som får advarselsslamperne til at blinke. Især vækker det bekymring, at næsten en tredjedel af udviklingsbistanden nu bruges i Danmark, at dansk støtte er blevet mindre forudsigelig, og at der er skåret så hårdt i driftsbidrag til multilaterale organisationer som UNDP, som Danmark har været blandt de mest aktive og trofaste støtter af."

KAREN JØRGENSEN

Chef for DAC's evalueringskontor

DEN EKSAMINEREDE: FIN LÆRINGSPROCES

"Jeg er godt tilfreds med, at DAC anerkender Danmarks fremtrædende rolle, ikke kun som følge af vores økonomiske bidrag, men også for vores indflydelse på verdensmålene og andre vigtige områder på den globale scene – og ikke mindst for den måde, hvorpå vi arbejder med udvikling. Rapporten er selvfølgelig også kritisk på visse punkter, men, som rapporten også fremhæver, er der jo ikke tvivl om, at Danmark gør det virkelig godt på rigtig mange områder, hvor vi reelt er en rollemodel for andre DAC-lande. Derfor kan kritikken af f.eks. reduktionen af kernebidragene til FN-organisationer godt klinge lidt hult.

Jeg hæfter mig ved, at DAC fremhæver, at Danmark er pionér og nytænkende på en stribe områder – f.eks. i inddragelsen af den private sektor og i arbejdet med at koble humanitære og udviklingsindsatser. Det tager vi som en opmuntring til at fortsætte den igangværende proces med at videreudvikle udviklingssamarbejdet. For os er reviewet jo ikke en domfældelse, men en konstruktiv læringsproces, hvor vi kan udveksle ideer og synspunkter med de andre donorer og blive klogere. Og vi tager anbefalinger og kritik med os i arbejdet med den nye strategi og den fortsatte udvikling og fornyelse af det danske udviklingssamarbejde. Dermed ikke sagt, at vi er enige i eller vil følge alle anbefalinger. Og flere af dem skal der jo tages stilling til et helt andet sted, nemlig på allerhøjeste niveau i finanslovsforhandlingerne."

MARTIN BILLE HERMANN

Direktør for udviklingspolitik (m.a.o. Danida-chef), Udenrigsministeriet

LÆS MERE ...

DAC er de rige landes organisations, OECD, udviklingskomité. Hvert medlemsland får hvert fjerde-femte år gennemgået sin bistand i et såkaldt peer review. I år stod Belgien og Frankrig sammen med OECD for gennemgangen.

Læs rapporten på www.oecd.org/dac/peer-reviews

RAPPORTEN FRA DAC ANDERKENDER, AT DANMARK I STIGENDE GRAD KOBLER HUMANITÆR HJÆLP MED DEN LANGSIGTEDE INDSATS. HER JOCOTAN, GUATEMALA.

THE INTERNATIONAL

Academy and Boarding School of Denmark

*Intercultural
Competence*

*Academic
Excellence*

*Personal
Development*

*Friends
for Life*

MEET YOUR WORLD

theinternational.dk

*English-Speaking
Efterskole*

*Trips to Europe
and Beyond*

*Brand New
Campus*

*Own Bus
Service*

Interview

RAPPER OG REVOLUTIONSHELT

Aktivisten og musikeren Smockey var med i forreste geled, da Burkina Fasos borgere afsatte landets præsident gennem 27 år og siden afværgede et militærkup. Nu håber han at stå fadder til en ny politisk kultur i det vestafrikanske land.

TEKST OG FOTOS: CHRISTIAN ANDERSEN, OUAGADOUGOU

12/

Et rustent bilvrag ligger foran den udbændte parlamentsbygning på Avenue de l'Indépendance i Ouagadougou centrum. Der er sat plader op for vinduerne i den hvide bygning, og græs er skudt op gennem asfalten. Det kan ikke holdes nede i det tropiske klima, ligesom burkinernes ønske om de-

mokrati og forandring ikke kunne holdes nede trods svære vækstbetingelser.

Rapperen og aktivisten Serge Bambara – eller Smockey, som hans kunstnernavn lyder – genkalder sig begivenhederne i 2014, da han spillede en hovedrolle i afsættelsen af Burkina Fasos "livstidspræsident", Blaise Compaoré.

"Bygningen her var symbolet på Blaise Compaorés korrupte regime. Det var der, han forsøgte at misbruge sin magt og ændre forfatningen. At se bygningen stå i flammer var helt vildt. Det var vores Bastille," siger han med henvisning til stormen på Bastillen under Den Franske Revolution i 1789.

Flere ugers folkelige og – stort set – fredelige protester kulminerede den 30. oktober 2014 med ildspåsættelsen af parlamentet. Som medstifter af organisationen Le Balai Citoyen, "borgernes fejekost", var Smockey en af de toneangivende skikkelser i den demokratibevægelse, som på få måneder vendte op og ned på den politiske

virkelighed i Burkina Faso.

TINGENE KAN FORANDRES

Blaise Compaoré havde været præsident i Burkina Faso siden 1987, hvor han overtog magten ved et kup mod sin tidligere ven og allierede, revolutionshelten Thomas Sankara, som blev dræbt. Efter afrikansk målestok var Blaise Compaoré

måske ingen despot, men

han indførte reelt en etpartistat og slog hårdt ned på enhver form for opposition.

I 2014 lagde han op til at ændre forfatningen for at kunne stille op til endnu en embedsperiode. Det blev for meget for flere af hans støtter i regeringspartiet CDP og for landets store generation af unge, som ønskede forandring. Flere fremtrædende medlemmer af partiet vendte ham ryggen, og til sidst forhindrede demonstranterne slet og ret, at forfatningsændringen kom til afstemning.

SMOCKEY

- Født 24. oktober 1971 i Ouagadougou
- Hans borgerlige navn er Serge Bambara
- Har udgivet fem album på EMI og har sit eget studie i Ouagadougou, Studio Abazon, som under militærkuppet i 2015 blev udsat for et brandattentat.
- Navnet Smockey er en sammentrækning af det franske udtryk "se mocquer" og betyder noget i retning af "den der gør grin med"
- Optrådte på Roskilde Festival i 2008 sammen med den senegalesiske rapper Didier Awadi.

"Det var utroligt. Det var så smukt. Enhver fortjener at opleve det én gang i sit liv; at se, at tingene kan forandres," siger Smockey.

"Vi følte, vi havde magten."

BORGERNES FEJEKOST

Da *Udvikling* møder Smockey ved det udbrændte parlament, er han netop vendt hjem fra London, hvor han var for at modtage en pris for sit virke som både musiker og politisk aktivist, som ytringsfrihedsorganisationen Index on Censorship uddeler.

Den ramponerede bygning ligger ubenyttet hen, en politimand kommer til for lige at høre, hvad vi foretager os, men går igen, og vi søger skygge under et halvtag.

Smockey plejer en succesfuld karriere som rapper og producer, har udgivet fem album i eget navn og er berømt for at bygge bro mellem hiphop og traditionel burkinsk musik. Han er selv et produkt af to verdener som søn af en burkinsk far og en fransk mor. I 1990'erne opholdt han sig i Frankrig for at studere og spille musik. Men det politisk motiverede drab på den burkinske journalist Norbert Zongo i 1998 og regimets hårdhændede behandling af et studenteroprør fik ham til at vende hjem til Burkina Faso. Han følte sig forpligtet til at tage del i kampen for retfærdighed og politisk forandring.

"Som kunstner er du forpligtet til at være subversiv. At være en form for rebel," siger han. "Og vil du skabe forandring, er det første skridt at sige nej til at lade sig kue. Du er nødt til at vise systemet disrespekt, hvis du vil bryde det ned."

Sammen med reggaemusikeren Sams'K Le Jah stiftede Smockey i 2013 bevægelsen Le Balai Citoyen. En civilsamfundsbevægelse, som organiserer borgerne på lokalt plan, fra gade til gade, kvarter til kvarter i hovedstaden, Ouagadougou. "Borgernes fejekost" refererer til, at hvis burkinerne i fællesskab svinger fejekosten, så kan de for alvor få gjort hovedrent!

"Derfor siger vi altid, at vores antal er vores styrke, for hvis vi står sammen, er det umuligt at knægte os."

I FORRESTE GELED

Efter ildspåsættelsen af parlamentet trådte Blaise Compaoré tilbage og søgte landflygtighed i nabolandet Elfenbenskysten. Der blev dannet en

SMOCKEY: "SOM KUNSTNER ER DU FORPLIGTET TIL AT VÆRE SUBVERSIV."

“

Det er ikke let at lave revolution, men det er endnu sværere at realisere alt det gode, vi har talt om og kæmpet for.

Smockey

overgangsregering, som skulle regere landet, indtil der kunne afholdes præsidentvalg. Det var planlagt til efteråret 2015, men i september 2015 begik præsidentgarden – Blaise Compaorés loyale støtter – et kup.

På ny trodsede Smockey og den burkinske demokratibevægelse magten. Gik på gaden og gjorde front mod præsidentgarden.

"Jeg gik i forreste række, da soldaterne begyndte at skyde mod folk."

Smockey træder et skridt tilbage og viser, hvordan han og de andre demonstranter bevægede sig fremad, skridt for skridt.

"Selvfølgelig var jeg bange. Jeg er ingen robot. Men jeg kunne ikke vise min frygt. Hvis først folk så, at jeg var bange, ville de også blive bange og løbe væk. Så jeg følte mig forpligtet til at gå forrest."

Mindst 30 demonstranter døde, da soldater åbnede ild mod dem, og Smockeys musikstudie blev udsat for et brandattentat. Men protesterne gjorde alligevel indtryk på kupmagerne. Da andre enheder i hæren og flere toneangivende politikere samtidig lagde massivt pres på præsidentgarden, opgav den sit forehavende. Overgangsregeringen blev genindsat, og i januar i år afholdtes det første frie valg i Burkina Fasons historie.

DER ER PLANER OM AT GØRE DET UDBRÆNDTE PARLAMENT TIL MUSEUM, SOM PÅMINDELSE TIL MAGTHAVERNE OM, AT MAGTEN UDSPRINGER AF FOLKET.

14/

REVOLUTIONSHELTEN

Thomas Sankara (1949-1987), burkinsk revolutionshelt og tidligere præsident, er en vigtig inspirationskilde for Burkina Fasos demokratibevægelse. Han betegnes ofte som "Afrikas Ché Guevara".

Sammen med Blaise Compaoré gennemførte Thomas Sankara i 1983 et kup og iværksatte efterfølgende et ambitiøst program for økonomisk og social udvikling. For at markere landets uafhængighed af den tidligere kolonimagt, Frankrig, ændrede Thomas Sankara i 1984 landets navn fra Øvre Volta til Burkina Faso.

Thomas Sankara var erklæret marxist, antiimperialist og panafrikansk ideolog og havde ry for at føre et enkelt liv uden for mange bekvemmeligheder.

IKKE LET AT LAVE REVOLUTIONEN

Ét er at bryde ned og lave revolution, noget andet er at bygge det op, som skal erstatte det gamle, korrumperede system. En udfordring, Smockey er sig smerteligt bevidst.

"Revolutionen æder sine egne børn," som han siger med endnu en reference til Den Franske Revolution.

"Det er ikke let at lave revolution, men det er endnu sværere at realisere alt det gode, vi har talt om og kæmpet for. Hvis du siger, at der skal være ytringsfrihed, så skal der være ytringsfrihed. Hvis du siger, der skal ske udvikling, så skal der ske udvikling."

Af samme grund afstår Smockey og Le Balai Citoyen fra at lade sig indrullere i det formelle politiske system.

"Vi er nødt til at være en slags vogtere, som holder øje med, at magthaverne holder deres løfter. Du kan ikke stå vagt ved et hus og samtidig opholde dig inde i det," siger Smockey og understreger, at er man medlem af et politisk parti, er man afskåret fra at tage del i beslutningerne i Le Balai Citoyen.

NY POLITISK KULTUR

Roch Marc Christian Kaboré vandt præsidentvalget i januar med over 50 procent af stemmerne ved en fri og

fair valghandling. Kaboré var længe en af Blaise Compaorés håndgangne mænd, men vendte ham ryggen, da Compaoré ville ændre forfatningen.

Befolkningens forventninger til Kaboré om udvikling og forandring er så høje, at han nærmest kun kan skuffe. Samtidig er både Kaboré, hans regering og hele embedsapparatet formet af den politiske kultur, der var fremherskende under Blaise Compaoré.

Smockey og Le Balai Citoyen har foreløbig ladet den ny regering arbejde, men agter at holde den fast på sine løfter. Og under alle omstændigheder er den et overgangsfænomen, håber Smockey.

"Vi har fem år frem til næste valg til at uddanne en ny og yngre generation af politikere. Det er målet med det hele: at skabe en ny politisk kultur," siger Smockey.

Står det til ham, skal den udbrændte parlamentsbygning stå som en påmindelse til nutidens og fremtidens politikere om, hvorfra magten udspringer.

"Var det ikke for revolutionen, ville præsidenten ikke være præsident. Hans magt udspringer fra os, folket. Og skulle han glemme det, skal vi nok minde ham om det!" •

AFRIKA

274.200 KM²

BURKINA FASO ER MED SINE 274.200 KM² LIDT MINDRE END ITALIEN (SOM ER 301.340 KM²).

BORGERVÆRNET. HVAD GØR FOLK PÅ LANDET, NÅR DER INTET POLITI ER? LAVER DERES EGET!

s. 16

s. 12

AKTIVISTEN. RAPPEREN SMOCKEY LÆNGES EFTER EN NY POLITISK KULTUR I BURKINA FASO.

DANSK STØTTE

Danmark har i en årrække ydet bistand til det burkinske civilsamfund for at støtte arbejdet for at sikre grundlæggende menneskerettigheder, herunder ytringsfrihed, politiske friheder og retten til en retfærdig rettergang.

Støtten er noget usædvanligt ikke givet til konkrete projekter, men til gennemførelse af organisationernes årsplaner, således at organisationerne selv har besluttet, hvad pengene skulle gå til.

I det nye landeprogram for Burkina Faso er der afsat 180 millioner kroner til et menneskerets- og stabilitetsprogram, herunder støtte til civilsamfundsorganisationer.

ER DU BOBO ELLER MOSSI?

HER ER BURKINA FASOS NI STØRSTE **ETNISKE GRUPPER** (2015) - I GAMLE, POLITISK UKORREKTE TIDER OGSÅ BETEGNET "STAMMER":

47,9 %	MOSSI
10,3 %	FULANI
6,9 %	LOBI
6,9 %	BOBO
6,7 %	MANDÉ
5,3 %	SENUFO
5,0 %	GURUNSI
4,8 %	GURMA
3,1 %	TUAREG

KILDE: WIKIPEDIA.

s. 20

SLAGTERBUTIKKEN. MIDDLEKLASSEN EFTERSPØRGER I PØLSER OG BØFFER AF GOD KVALITET.

15/

MANGE NATIONER FØDT I 1960

I LØBET AF 1960 FIK IKKE MINDRE END 17 LANDE SYD FOR SAHARA DERES UAFHÆNGIGHED, HERUNDER 14 TIDLIGERE FRANSKE KOLONIER. EN AF DE 14 VAR **ØVRE VOLTA**, I DAG BURKINA FASO.

Selvtægt

STRAF: BØDE, TÆSK OG PISK

Mænd med haglbøsser over skulderen patruljerer langt uden for lands lov og ret i Burkina Faso. Det er "Les Koglweogo", som har grebet til selvtægt i frustration over politiets fravær.

TEKST OG FOTOS: CHRISTIAN ANDERSEN, LÉO

■ TUSMØRKET HAR SÆNKET SIG, da vi standser bilen i en mangolund lidt uden for Léo, en provinsby i det sydlige Burkina Faso. Fra en moské i nærheden kalder imamen til bøn, og cikaernes sang tager til i styrke.

Under trækronerne ligger en ung mand på den tørre, bare jord. En flaske vand står ved hans side. Om anklen har han en lænke; den anden ende af lænken er fastgjort til en tyk pæl.

"Vi tog ham på fersk gerning tidligere i dag," fortæller en af de omtrent ti mænd, der møder os i mangolunden.

Mændene er blevet tilbage for at vogte over fangen. Et større kontingent af deres kammerater i Les Koglweogo – betegnelsen for det selvbestaltede, uniformerede og bevæbnede vagtværn, som har vundet indpas i Burkina Fasos provins – er kørt af sted på motorcykler for at finde gernings-

mandens bror. De mistænker ham for at være medskyldig i at have stjålet en mobiltelefon.

Mændene taler lavmælt sammen, de fleste på fransk, nogle på det lokale sprog *gurunsi*. Vi giver hånd, sætter os på nogle træstammer, præsenterer os. Til stede er Les Koglweogos lokale sekretær og lokale dommer, men deres leder, præsidenten, er her ikke. Så de er ikke meget for at tale med en jour-

LES KOGLWEOGO PATRULJERER SÆRLIGT INTENSIVT I BUSHEN OP MOD MARKEDSDAGE, SÅ FOLK KAN KOMME SIKKERT TIL OG FRA MARKEDET MED DERES VARER OG PENGE. OGSÅ OMRÅDER MED RINGE MOBILDÆKNING FÅR SÆRLIG OPMÆRKSOMHED - OFTE ER DET HER, RØVERE HOLDER TIL, DA DERES OFRE VANSKELIGT KAN SLÅ ALARM.

nalist fra Danmark. Men vi kan komme igen næste formiddag, siger de; der skal "retssagen" mod den lænkede mand også finde sted.

UDFYLDER TOMRUM

Les Koglweogo er et symptom på, at kriminaliteten i Burkina Faso er vokset, at politiets tilstedeværelse i provinsen er begrænset, og at retsvæsenet er plaget af korruption og ineffektivitet.

Josephine Ouédraogo, der var justitsminister i overgangsregeringen 2014-15, erkender, at den burkinske stat ikke er i stand til at håndhæve lov og orden i hele landet.

"Derfor har befolkningen taget sagen i egen hånd og lavet deres egen version af et retssystem. Desværre har

det vist sig at være alt for voldeligt," siger hun til *Udvikling*.

Det er kommet bag på hende og de fleste andre politikere i hovedstaden, Ouagadougou, hvor talstærk og magtfuld en faktor, Les Koglweogo er blevet. I marts i år kom det frem, at en mand, anklaget for at have stjålet en okse, var blevet torteret til døde af medlemmer af Les Koglweogo i byen Sapouy. Da politiet ville anholde og afhøre de ansvarlige, modsatte de sig.

"Hvis I vil arrestere nogen, skal I

“

Folk var blevet trætte af, at kriminaliteten bare steg og steg. Politiet gjorde ingenting. Hvis man havde fået stjålet noget, kom de først efter flere timer, optog rapport, og så skete der ikke mere.

Nignan Samadou,
sekretær for Les Koglweogo i Léo

arrestere os alle," sagde en af de omtrent 300 forsamlede bevæbnede militsmedlemmer ifølge nyhedsmagasinet *Jeune Afrique*, og politiet måtte trække sig tilbage med uforrettet sag.

I et andet tilfælde afspærrede Les Koglweogo flere hovedveje for at få frigivet ti medlemmer, som var blevet fængslet for at have torteret en fange.

BØDE OG PISKESLAG

Vi vender tilbage til mangolunden lidt uden for Léo næste formiddag. Les Koglweogo har allerede fældet dom over manden, de arresterede aftenen forinden. Hans ryg er revet til blods af de piskeslag, han har fået, og han sidder apatisk på jorden, stadig lænket til pælen.

En større gruppe koglweogoer er forsamlet, de har orangebrune uniformer på, og de fleste har et haglggevær over skulderen. Deres motorcykler står parkeret under trækrone.

"Han var brudt ind i et hus og havde stjålet penge og mobiltelefon," fortæller Nignan Samadou, en rank mand med titel af "sekretær" for Les Koglweogo i Léo.

Domsfældelsen og strafudmålingen stod han for sammen med "dommeren", Dahourou Moussa, en lille, gråhåret mand. Forbryderen blev

idømt en bøde på 55.000 CFA (godt og vel 600 danske kroner) samt tæv og piskeslag.

Nignan Samadou finder et sort plastikchartek frem og bladrer i papirerne. Der er det, en fotokopi af en oversigt over straffen for forskellige forseelser:

Tyveri af en høne resulterer i en bøde på 55.000 CFA, stjæler man en okse, lyder bøden på 305.000 CFA, og motorcykeltyveri takseres til en bøde på op til 450.000 CFA (cirka 5.000 kroner). Foruden tæv og pisk. Kan man ikke betale bøden, får man flere pisk.

Nignan Samadou fortæller beredvilligt om baggrunden for Les Koglweogos virke:

"Folk var blevet trætte af, at kriminaliteten bare steg og steg. Politiet gjorde ingenting. Hvis man havde fået stjålet noget, kom de først efter flere timer, optog rapport, og så skete der ikke mere."

Det samme med retsvæsenet, fortæller han: Hvis en tyv eller røver blev pågrebet og overladt til myndighederne, kunne han betale sig fri og spankulere rundt i byen, samme dag, som han havde begået en forbrydelse.

Anderledes konsekvent er det, når nogen anmelder en forbrydelse til Les Koglweogo. Straks sættes en telefonkæde i gang, og højst 30 minutter senere er de fremme ved gerningsstedet og kan begynde jagten på forbryderen. Og når han er fanget, sker domsfældelse og strafudmåling efter få timer, fortæller Nignan Samadou.

TROFÆER

Det står enhver frit for, om man vil støtte Les Koglweogo eller ej. Som landsby eller enkeltperson betaler man en slags kontingent for at høre under deres beskyttelse. Men langt de fleste landsbyer omkring Léo er med, fortæller Nignan Samadou.

Han understreger igen og igen, at medlemmerne af Les Koglweogo arbejder frivilligt og selv finansierer benzin, taletid til mobiltelefon, uniformer, våben og ammunition. Bortset fra når de inkasserer bøder fra de forbrydere, de fanger.

"De fleste af os er bønder eller handlende," siger han.

Mens vi taler, stimler militsmedlemmerne sammen om os. Flere tager billeder med deres mobiltelefoner for at forevige besøget af en udenlandsk journalist, ligesom de tager billeder af

DEN FORMODEDE FORBRYDER ANBRINGES VED PÆLEN - HVOR FLERE AF MILITSFOLKENE TAGES BILLEDER AF DE MISTÆNKTE. LES KOG-LWEOGO ER UDØVENDE OG DØMMENDE MYNDIGHED UNDER ÉN HAT.

den formodede forbryder ved pælen.

I sin plastikmappe har Nignan Samadou en samling fotos af dem, Les Koglweogo har fanget og straffet, typisk fotograferet sammen med det, de er blevet taget i at stjæle. En ged, en cykel, en mobiltelefon.

På et af billederne er der en bankrøver. Les Koglweogo samarbejdede med politi fra Ghana om at fange dem, og de henrettede to af i alt seks bankrøvere, fortæller Nignan Samadou.

"Ikke som en henrettelsespeloton, hvor flere skyder på en gang. Vi brugte kun et skud på hver," siger han med stolt mine.

"Dommeren", Dahourou Moussa, afbryder. Han vil også vise trofæer

“

Snart vil der være flere koglweogoer end soldater og politifolk i Burkina Faso.

Dahourou Moussa,
"dommer" for Les Koglweogo i Leo

frem. På en gren hænger smykker og amuletter, konfiskeret fra nogle af de forbrydere, de har fanget.

"Hvis man har den her på, kan man stjele fra folk, uden de opdager det," siger han og holder et lædersmykke frem. "Vi tog det fra en tyv på 16 år, han havde købt det i Mali."

Selv har Dahourou Moussa flere

feticher; horn og et stykke elefanthud i en lille sort taske og muslingeskaller indsyet i uniformen. De gør ham stærkere, siger han.

"Snart vil der være flere koglweogoer end soldater og politifolk i Burkina Faso."

EKSISTENS TOLERERES

Hvordan Les Koglweogo er opstået, fortaber sig lidt i det uvisse. Navnet er en sammentrækning af to ord på moore-sproget og betyder "bushens vogtere".

Fra sit kontor i sikkerhedsministeriet i hovedstaden, Ouagadougou, nævner Thomas Y. Dakoure, politikommissær og rådgiver for sikkerhedsministeren, Simon Compaoré, de

så kaldte lokale sikkerhedskomiteer, som i slutningen af 00'erne blev forsøgt etableret af centralregeringen rundt om i Burkina Faso provins for at højne sikkerheden. Men da finansieringen hørte op, blev komiteerne overladt til sig selv.

Men også de landsbyråd, der traditionelt har stået for at løse konflikter i landområderne uden for centralmagtens rækkevidde, kan være en forløber for de mere organiserede vagtværn.

I forbindelse med vores besøg hos Les Koglweogo i Léo aflægger vi – som det er kutyme – høflighedsvisit hos en af de lokale høvdinge i

Léo, hans majestæt Dennhaga II Yago, som der står på hans visitkort (foto t.h.).

”Myndighederne er ikke klar over, hvad det er for en virkelighed, folk lever i. Hvis ikke vi havde Les Koglweogo, ville der ikke være lov og orden,” siger høvdingen.

Faktum er, at Les Koglweogo er til stede i en række af Burkina Faso provinser, at de er talstærke og velorganiserede – både lokalt og nationalt – og at de udøver en brutal form for justits, som Burkina Faso menneskeretsforkæmpere finder bekymrende.

DET MINDST USTABILE LAND I EN USIKKER REGION

Burkina Faso har i en årrække været et relativt stabilt og fredeligt land i en region, der ellers har været kendetegnet ved militærkup, svage statslige institutioner, porøse grænser og etniske og religiøse spændinger.

Men i de senere år har omverdenen trængt sig stadig mere ind på burkinerne, der står over for flere store sikkerhedsudfordringer:

Terrorisme

Den 15. januar angreb terrorister en cafe og et hotel i Burkina Faso hovedstad, Ouagadougou. Mindst 30 personer blev dræbt. Den al-Qaeda-affilierede terrorgruppe al-Mourabitoun tog ansvaret for angrebet. Terrorgruppen, der har base i Mali, har også foretaget kidnapninger af vesterlændinge i den nordlige del af Burkina Faso, og der sker med jævne mellemrum angreb på politiforlægninger i grænseregionen mod Mali. I netop Mali og Niger udgør militante islamistiske grupper en alvorlig trussel mod statens sikkerhed. Generelt betragtes terrortruslen i Sahel-regionen som stigende, blandt andet på grund af den ustabile situation i Libyen nord for Sahel.

Kriminalitet

Generelt er de vestafrikanske lande udsat for organiseret kriminalitet, illegal våbenhandel, narkotikasmugling og menneskehandel. De svagt bevogtede grænser og store landområder uden nævneværdig myndighedskontrol giver de kriminelle

netværk gode betingelser. I Burkina Faso peger flere iagttagere på, at sikkerhedssituationen forværres væsentligt efter 2011, da den tidligere præsident Blaise Compaoré begyndte at føle jorden brænde under sig og derfor kaldte store dele af både militæret og politistyrken ind til hovedstaden.

Politisk ustabilitet

De seneste års politiske turbulens udgør fortsat en udfordring for Burkina Faso nye regering. Det tidligere regime spillede en central rolle som mægler i en række regionale konflikter og havde dermed et særligt forhold til flere oprørs- og terrorbevægelser, som til gengæld undlod at operere i Burkina Faso. Den situation gælder ikke længere. Samtidig menes medlemmer fra det tidligere regime at have spillet en rolle i præsidentgardens kupforsøg i efteråret 2015 og kan potentielt stadig have interesse i at destabilisere Burkina Faso. Endelig kan den folkelige opbakning til den nye regering hurtigt svinde ind, hvis ikke den er i stand til at leve op til forventningerne om politiske og sociale forandringer.

Burkina Faso nye regering har – efter konfrontationen i marts – tilsyneladende erkendt, at så længe den ikke er i stand til at yde befolkningen sikkerhed, er det bedre at omfavne end bekæmpe Les Koglweogo.

”Vi kunne godt have forbudt dem, men det ville have givet problemer. Vi tolererer deres eksistens, så længe de agerer inden for lovens rammer. Les Koglweogo kan bistå – og kun bistå, ikke erstatte – politiet, gendarmeriet og retsvæsenet,” siger Salifou Diallo, formand for nationalforsamlingen og Burkina Faso præsident, Roch Kaborés, højre hånd, til tidsskriftet *Jeune Afrique* i forbindelse med halvåret for den nye burkinske regerings tiltrædelse.

Hvordan det i praksis skal ske, siger Salifou Diallo ikke noget om.

IKKE BANGE LÆNGERE

For indbyggerne i Léo er det i første omgang sikkerhed snarere end retsstatsprincipper, der ligger dem på sinde. Som Abou Tagnan, en kvægfarmer, der gladelig betaler til Les Koglweogo, udtrykker det:

”Vi er ikke længere bange.”

Han fortæller, at for blot et år siden var der et landevejsrøveri mindst en gang om ugen på hovedvejen fra Léo til Ouagadougou, og butikkerne i byen måtte lukke klokken 7. Men efter at Les Koglweogo er begyndt at patruljere, er røverierne stort set hørt op.

”Børnene og de unge lærer, at hvis de stjæler, bliver de straffet,” siger Abou Tagnan.

Efter at sikkerheden i området er blevet højnet, kan han igen have kvæg gående i en fold uden for byen. Til indvendingerne om brutalitet og manglende retssikkerhed svarer han:

”En tyv skal ikke have samme behandling som en retsaffinen borger.” •

Journalist Christian Andersen besøgte Burkina Faso i ultimo april 2016.

Fra jord til bord

BURKINAS BEDSTE BØFFER

Slagtermester Adama Ouena har på få år skabt et lille vækstmirakel. Hans bøffer, pølser og pateer har den kvalitet, stadig flere efterspørger, og er et eksempel på den "stille revolution", som er i gang på kontinentet.

20/

TEKST OG FOTOS: CHRISTIAN ANDERSEN, OUAGADOUGOU

■ DEN elektriske kødsav skærer sig med et hvin gennem oksebenet. Med håndkraft presses fars ud af pølsemaskinen og stoppes i tarm. Ved et tredje bord skæres de finere stykker oksekød ud.

Så snart bøfferne og merguez-pølserne er klar, bærer en af slagtersvennene dem fra baglokalet og ind i butikken. Der, i det svale butiksløse, står kunderne i kø for at få fingre i kvalitetsprodukterne bag glasdisken.

Vi er hos *Générale des Viandes* i

Ouagadougou. Her, ved en af byens hovedfærdselsårer, åbnede slagtermester Adama Ouena i 2009 sin egen butik.

"Jeg lagde mærke til, at der var ved at ske en forandring i burkinernes livsstil, at flere og flere begyndte at gå mere op i, hvad de spiste. Og de slagterbutikker, der var, gik ikke tilstrækkeligt højt op i at lave kvalitetsprodukter," siger Adama Ouena, der i en årække ernærede sig som slagteriarbejder, før han åbnede sin egen butik.

Han har været tidligt oppe. Klokken 5 var han ved det centrale slagteri i Ouagadougou for at hente friskslagtede okser. Nu er kølebilens blevet løst, og oksekroppene hængt på krog i de tre store kølecontainere bag butikbygningen.

Forholdene var mere beskedne, da han åbnede i 2009. Adama Ouena viser hen til sin første lille kølecontainer: en undseelig grå kasse. Dengang måtte man ind i gården for at handle. I dag beskæftiger Adama Ouena 22 mand.

"Jeg havde slet ikke forestillet mig,

at vi ville vokse og vokse," siger slagtermesteren.

EN STILLE REVOLUTION

Det er ikke blot *Générale des Viandes*, der har vokseværk. Hele Ouagadougou – og for den sags skyld de fleste andre afrikanske storbyer – vokser med stor hast. Ifølge FN's prognoser vil 50 procent af afrikanerne i 2030 bo i byerne mod blot 36 procent i 2010, fordi stadig flere flytter fra land til by. Samtidig vokser befolkningen som helhed: Alene i Burkina Faso ventes indbyggertallet at vokse fra godt 18 millioner i dag til godt 27 millioner i 2030.

Vandringen fra land til by og fremkomsten af en "urban middelklasse" med flere penge til forbrug har medført, at efterspørgslen på fødevarer i en række afrikanske lande ændrer sig, ganske som Adama Ouena har bemærket det ske i Ouagadougou.

"En stille revolution" betegner en gruppe forskere udviklingen:

"Fødevarerforbruget ændrer sig hurtigt; fra at være baseret på korn til i

RAPPORTEN

Rapporten *Beyond a Middle Income Africa: Transforming African Economies for Sustained Growth with Rising Employment and Incomes* er lavet af en gruppe forskere for The Regional Strategic Analysis and Knowledge Support System (ReSAKSS) under Comprehensive Africa Agriculture Development Programme (CAADP). Den kan findes på www.resakss.org

EFTERSPØRGSEL. DER ER LIVLIG TRAFIK FRA BAGLOKALET, HVOR SLAGTERSVENDENE SKÆRER UD OG PRODUCERER PØLSER, OG UD TIL BUTIKSLOKALET.

langt højere grad at omfatte mejeriprodukter, kød, fisk, grøntsager, frugt, rodfrugter og ikke mindst flere forarbejdede fødevarer,” hedder det i en rapport fra forskningscentret ReSAKKS (se boks).

I nogen grad er det gået ”under radaren”, at der er sket en enorm vækst i antallet af små og mellemstore virksomheder, der tager sig af transport, salg, opbevaring, emballering og forarbejdning af fødevarer. Forskerne bag rapporten vurderer, at fødevareresektoren i de vestafrikanske lande er otte gange større i dag, end den var i 1970.

Den vækst, anfører forfatterne, har potentiale til at sikre, at Afrikas voksende storbybefolkning kan blive brødfødt, og kan samtidig være drivkraft i udvikling af landbruget.

HERRE I EGET HUS

I forstaden Sabaa, omtrent 13 kilometer øst for Ouagadougous centrum, bor Jacques Kontogom, hans kone, Emma Clarisse Lalogo, og deres tre børn, Alex på 13, Angela på ni og Loïc på fem. De flyttede hertil i 2010; drøm-

men om at blive herre i eget hus fik dem til at flytte fra centrum og hertil.

”Det er dyrt at bo til leje, og vi ville gerne have vores eget hus,” fortæller Jacques Kontogom, som er lærer i grundskolen.

Vi sidder i gården foran huset, en udsidt Nissan Sunny er klodset op foran huset, og jerndragere stikker op fra husets tag – hvis nu der med tiden skulle blive råd til at bygge endnu en etage.

Emma Clarisse Lalogo kommer ind ad porten. På styret af hendes røde motorcykel hænger plastikposer med indkøb fra markedet. At hun og resten af familien er flyttet fra centrum og ud i forstaden, har også betydet forandringer i deres levevis. Emma Clarisse Lalogo har 35-40 minutters kørsel frem og tilbage til sit arbejde, og det betyder, at der er mindre tid til at købe ind og lave mad.

”En gang om måneden køber vi stort ind af basisvarer som majs og hirse for at spare tid til hverdag,” fortæller hun, da hun har fået sat sig ned i en plastikstol i skyggen.

VIGTIGT AT SPISE SUNDT

De tropiske temperaturer sætter en naturlig begrænsning for, hvad de kan købe på forhånd. Foreløbig er der ikke indlagt el i husene i kvarteret, så køleskab har de ikke.

Både Jacques Kontogom og Emma Clarisse Lalogo voksede op i traditionelle storfamilier, hvor kvinderne stod for madlavningen, og den traditionelle ret *tô*, en slags kogt bolle lavet af malet hirse, majs eller sorghum, indgik i de fleste måltider. Nu, hvor de lever i en kernefamilie, har de mulighed for større variation i kosten.

”Førhen var det sjældent, vi fik kød. I dag er det mere almindeligt. Vi spiser det meste; lam, ged, okse, fisk, svin. Men ikke vildt – det stoppede vi med på grund af ebolaen,” fortæller Jaques Kontogom.

Familien er meget bevidst om sammenhængen mellem kost og helbred.

”Vi ved, at det er vigtigt at spise sundt for at undgå forhøjet blodtryk og diabetes,” siger Jacques Kontogom.

Der er endnu langt mellem husene i kvarteret, men langs grusvejene lig-

MIDDELKLASSE. EMMA CLARISSE LALOGO, HENDES MAND, JACQUES KONTOGOM, OG DEN YNGSTE AF DERES TRE BØRN, LOÏC PÅ FEM.

ger bunker af sand, grus og mursten. Flere familier fra Burkina Fasos voksende middelklasse vil bygge og bo her.

Jacques Kontogom og Emma Clarissa Lalogo håber på en lys fremtid for deres tre børn – et godt stykke under gennemsnittet i et land, hvor en kvinde i gennemsnit får 5,7 børn. Befolkningstilvæksten er en af Burkina Fasos store udfordringer – for så længe befolkningstallet vokser i samme takt som økonomien, er det svært at komme fattigdommen til livs.

”Befolkningen vokser, og der er ikke arbejde nok til alle,” siger Jacques Kontogom, som betoner vigtigheden af, at hans børn går i skole og får sig en uddannelse.

”Måske er der flest muligheder i at skabe sin egen forretning,” funderer han.

NYE MULIGHEDER

Når man taler fødevarer og udvikling af landdistrikterne i et land som Burkina Faso, er det relativt nyt at tage udgangspunkt i efterspørgslen på fødevarer. Traditionelt har udviklingsorganisationernes fokus været på produktionsforholdene, altså på jordkvalitet, såsæd, gødning, vandingsforhold og den slags.

Men både FN's fødevarerorganisation (FAO), flere udviklingsorganisationer – herunder Danida – og forskere lægger nu større og større vægt på også at sætte ind andre steder i forsyningskæden fra jord til bord – ikke mindst at gøre livet nemmere for den skov af små og mellemstore virksomheder, som står for transport, opbevaring og forarbejdning af fødevarer.

”Der er akut behov for at forbedre både den hårde og den bløde infrastruktur, herunder at udvide engros-

markederne i landdistrikterne, udbygge elforsyningsnettet og asfaltere veje samt at indføre regulering og gennemføre politiske reformer, som forbedrer forretningsklimaet,” anbefaler forfatterne til rapporten fra ReSA-AKS.

Ræsonnementet er, at man derved både sikrer, at indbyggerne i de voksende afrikanske storbyer bliver brødfødt, og at man samtidig få sat skub i udviklingen hos bønderne på landet. For hvis bøndernes afsætningsmuligheder forbedres, får de også mulighed for at investere i jordforbedring, såsæd med højere udbytte, gødning og måske på sigt maskiner. Med forøget produktivitet til følge.

USTABIL ELFORSYNING

Slagtermester Adama Ouena kan dårligt følge med efterspørgslen på oksefars, pølser og pateer i sin butik.

SAGEN ER BEUF - OG PØLSE. FØDEVARESEKTOREN I DE VESTAFRIKANSKE LANDE ER OTTE GANGE STØRRE I DAG, END DEN VAR I 1970.

"Jeg drømmer om at udvide, så Générale des Viandes bliver en kæde af butikker i hele Burkina Faso. Men det er vigtigt for mig ikke at gå på kompromis med kvaliteten," siger han og tilføjer, at han også har kunder, som kommer udenbys fra for at købe hans produkter – enten til sig selv eller til videresalg.

En af flaskehalsene er slet og ret mangel på ordentligt kød. For at sikre kvaliteten har Adama Ouena opstillet krav til sine leverandører for, hvordan kvæget skal være opdrættet. Og p.t. kan hans leverandører kun levere omtrent 90 procent af det kød, Adama Ouena ville kunne sælge, fortæller han. Den ustabile elforsyning i Ouagadougou er en anden udfordring. I gennemsnit er der strømsvigt i fire timer hvert døgn, skønner Adama Ouena. Og i et klima, hvor temperaturen snildt kommer over 40

grader, og fluerne svirrer lystigt, bliver det hurtigt et problem. Derfor har Adama Ouena også to generatorer, som går i gang, når der er udfald i elforsyningen.

Endelig er der spørgsmålet om finansiering.

"Banksektoren i Burkina Faso er meget tilbageholdende med at låne penge ud til virksomheder som min."

Han fortæller, hvordan han i sin tid måtte gå tiggergang hos venner og bekendte for at rejse penge nok til sin forretning. Alligevel er det lykkedes Adama Ouena at udvide sin forretning, lidt efter lidt. Og han kan dårligt skjule sin stolthed over al den aktivitet, der er i butikken lørdag formiddag.

"At være slagter er min metier," siger han. •

SLAGTERMESTER ADAMA OUENA

DANSK STØTTE TIL LANDBRUGSSEKTOREN

- Danmark har ydet støtte til landbrugssektoren i Burkina Faso siden 1992.
- I det nuværende landeprogram støtter Danmark landbrugssektoren med 380 millioner kroner.
- Landbrugsstøtten er målrettet små og mellemstore virksomheder og landbrugsorganisationer og har til hensigt at skabe størst mulig værditilvækst i hele processen fra jord til bord. Derfor fokuserer programmet ikke kun på at styrke produktionen, men også på opbevaring, transport, markedsføring og forarbejdning af landbrugsprodukter.
- Et element i programmet er at yde bankerne Coris Bank og Ecobank støtte, så de kan give finansiell rådgivning og lån til landbrugsvirksomheder. Det skal imødekomme virksomheder som for eksempel Générale des Viandes behov for lån til investeringer.

Kilde: Udenrigsministeriet

Unge stemmer

BURKINA FOR FREMTIDEN

Massiv fattigdom, høj ungdomsarbejdsløshed og få fremtidsmuligheder får tusindvis af afrikanere til at søge mod Europa. Men ikke de frivillige på et center for familieplanlægning i Ouagadougou: De drømmer om at få en uddannelse og en fremtid i Burkina Faso.

BURKINA FASO OG MIGRATION

Kun et lille antal burkinere migrerer til Europa. Til gengæld migrerer mange burkinere til de stærkere økonomier mod syd, Elfenbenskysten og Ghana. Burkina Faso modtager mange migranter fra blandt andet Mali og Niger, og samtidig fungerer landet som transitland for migranter fra Vestafrika på vej mod Europa.

Kilde: Udenrigsministeriet

24/ TEKST OG FOTOS: CHRISTIAN ANDERSEN, OUAGADOUGOU

“

Jeg studerer økonomi på universitetet. Jeg vil gerne være lærer.

Suleiman Compaoré, 24 år

“

Jeg ønsker at blive diplomat, og jeg studerer statskundskab. Jeg vil have fire børn.

Yacine Guindo Mariam, 19 år

“

Jeg vil være læge. Jeg vil gerne have to børn, men jeg er ikke gift endnu.

Gehislain Ouedraogo, 19 år

Japan udfordrer Kina

Frem til år 2000 var Japan den største asiatiske økonomiske partner for det afrikanske kontinent. Men så overtog Kina den position. Nu vil Japan have den tilbage, og derfor har landet øget sine investeringer i Afrika. I 2014 lå de direkte japanske investeringer på 10,5 milliarder dollar mod 758 millioner dollar i 2000.

Et vigtigt skridt i den proces er at holde den sjette TICAD-kongres i Kenya til august. TICAD står for Tokyo International Conference on African Development. Den første konference blev holdt i 1993, og de første fem af slagsen blev holdt i Tokyo. Men nu kommer japanerne altså til Afrika for at diskutere investeringer, økonomi, udvikling og handel.

Den japanske premierminister, Shinzo Abe, har ved flere lejligheder udtrykt ønske om, at Japan bliver en del af den afrikanske udvikling. • / SKA

Bambus slår rod i afrikansk økonomi

AF SIMON KRATHOLM ANKJÆRGAARD

BAMBUS er en af de mest hårdføre græssorter i verden. Den kan gro i næsten al slags klima og i de mest næringsfattige jorde, og derfor er der et imponerende økonomisk potentiale i den for de afrikanske lande. Det forudsiger både økonomer og agronomer, der går så langt som til at kalde bambussen for Afrikas "grønne guld".

Kina er førende på det globale bambusmarked, hvor efterspørgslen i høj grad kommer fra USA og Europa, men nu vil en række afrikanske lande have foden indenfor. Ifølge FN-tids-

skriftet *AfricaRenewal* er 18 afrikanske lande, hvor bambus groer naturligt, heriblandt Kenya, Tanzania, Etiopien, Ghana og Zambia, gået ind i INBAR, International Network of Bamboo and Rattan, for at styrke deres markedsposition.

"Det er en fantastisk plante, der giver store muligheder for at øge indtægterne, fordi den groer ufattelig hurtigt og kan sælges enten som et råprodukt eller som et produkt skabt af det," siger Hans Friederich, generaldirektør for INBAR. •

'Østens Schweiz' i Pakistan åbner igen for turisterne

Skiløb i bjergene og vandringer i bakkerne og langs de krystallklare søer. Sådan var livet i den pakistanske Swat-dal i 1970'erne, hvor området blev kaldt "Østens Schweiz". Siden gik det alvorligt ned ad bakke med krige og konflikter, kulminerende i 2007, hvor Taleban overtog området.

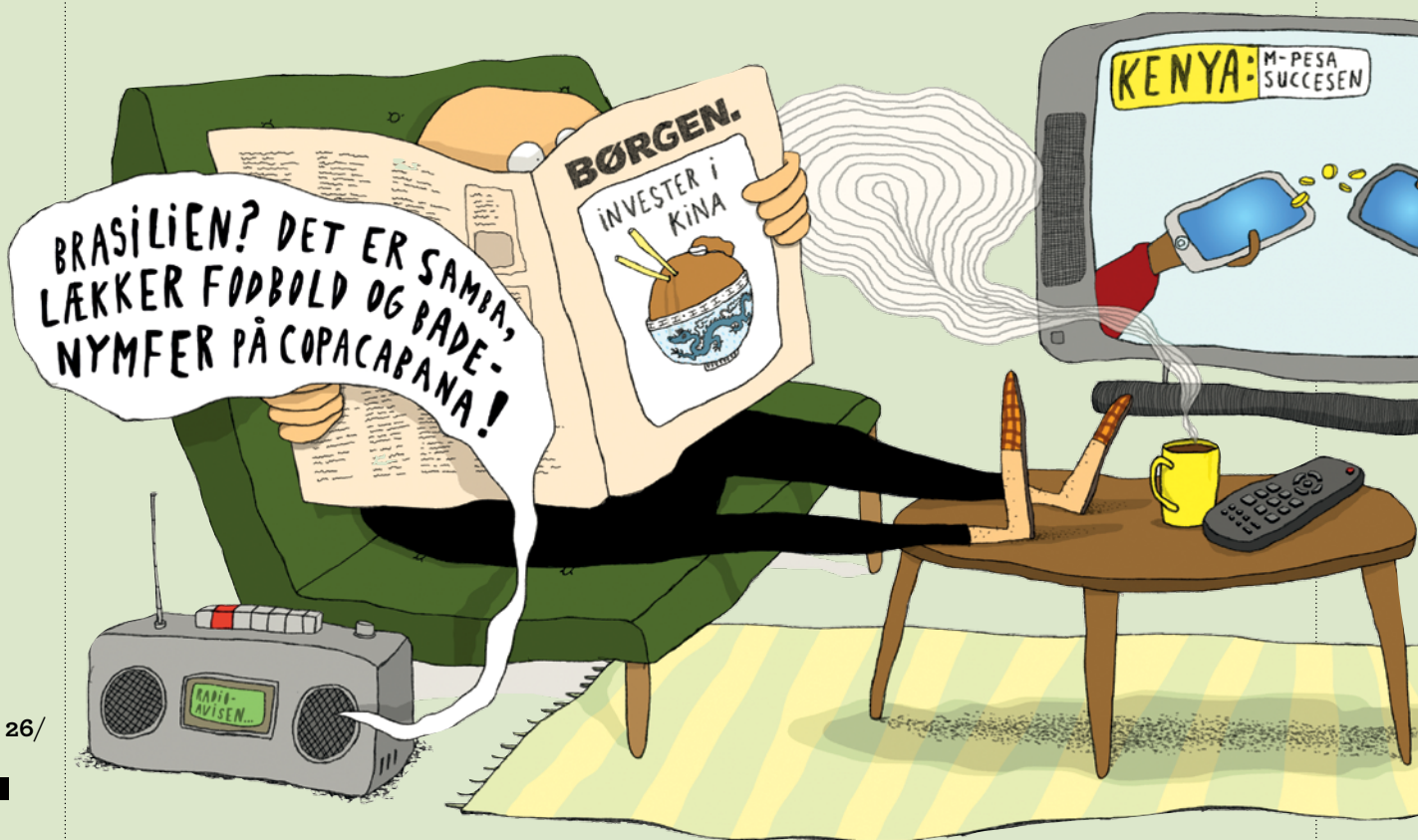
Nu er Taleban drevet ud, og freden nogenlunde genoprettet, hvilket har fået Pakistan til at drømme om et nyt turisteventyr i Swat-dalen.

"Området er ret sikkert nu, ikke blot for de oprindelige indbyggere, men også for både lokale og udenlandske turister," siger Zarmina Waheed, koordinator i turistorganisationen Khyber Pakhtunkhwa, til IRIN News. Hun fortæller også, at det pakistanske mili-

tær vil forblive i området for at sikre, at de fredelige forhold fortsætter.

Omkring 1,5 millioner civile flygtede fra Swat-dalen i 2009, da pakistansk militær indledte en storoffensiv for at drive Taleban ud. • /SKA

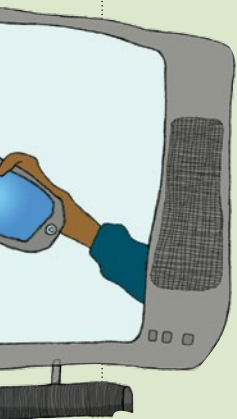
26/

STADIG PLADS TIL KLICHEER

Danske nyhedsmedier indfanger "det nye Afrika", men bistandsjournalistikken og korrespondenterne er væk. Og så er Brasilien stadig bare fodbold og samba, skriver forfatterne til ny rapport.

AF **LARS KABEL**, LEKTOR, CAND.PHIL. OG JOURNALIST,
DANMARKS MEDIE- OG JOURNALISTHØJSKOLE

■ Et verdenssamfund, som – med et politisk og økonomisk svækket USA – er på vej fra det unipolære til det mere multipolære (flere magtcentre, red.).

Styrkede globale aktører som Kina og Indien og lande som Mexico og Indonesien i rivende

vækst. Det er blot nogle af de nye brudflader i verden.

Men hvordan dækker de danske nyhedsmedier den nye verdensorden? Hvor er der markante nye ting at spore i mediernes udenrigsjournalistik?

En forskergruppe fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole – undertegnede inklusive – har i 2015 og 2016 undersøgt dækningen af verdens tiendestørste vækstlande/tærskellande i de dominerende danske dagblade og nyhedssites på nettet. Resultaterne er netop offentliggjort i forskningsrapporten *Mediernes (nye) verdensbilleder*, som med tal og henvisninger til artikler, video og fotos underbygger de efterfølgende pointer. Målet med forskningen er at afdække forandringer i nyhedsmediernes udenrigsjournalistik og de medieskabte billeder af verden i kontekst af den nye digitale, mobile og sociale “medieøkologi”.

”Tærskellandene” (lande, der står på tærsklen til noget nyt, red.) Brasilien, Mexico, Nigeria, Kenya, Sydafrika, Indien, Vietnam, Indonesien, Kina og Rusland er blevet kortlagt. Det sker ud fra en tese om, at i dækningen af disse ti lande – der nu markant forandrer verdenssamfundet – kan nye journalistiske metoder, dis-

kurser og mediebilleder bedst identificeres og diskuteres.

KONFLIKT OG OPTIMISME

For eksempel Nigeria og Kenya. Nigeria er dækket repræsentativt for en række af tærskellandene: sporadisk, med vægten lagt på væbnet opgør (her mod Boko Haram) og elitens korruption knyttet til olieudvindingen. Konflikt er et meget brugt nyhedskriterium, men der er også enkelte eksempler på mediedækning, der viser, hvordan nye kræfter i Nigeria forsøgte at stille de tidligere magthavere til ansvar for deres grådige korruption. Korruptionens karakter blev for eksempel beskrevet ved, at en Afrika-ekspert brugte alternative afrikanske internetkilder.

Anderledes er mediebillederne om Kenya. I en del af den (begrænsede) dækning blev Kenya og kenyannerne fremstillet som moderne, bemyndigede mennesker, der kan tage vare om deres egen tilværelse, ofte med en mobiltelefon i hånden. Uden fokus på terror og svindel. Journalistikken er meget mere om kommercielle investeringer end om bistand. Mobilkulturen

og mobilepaysystemet M-pesa er centrale elementer i mediebilledet af Kenya, som dog også i betydeligt omfang eksponerer vedvarende energikilder som vind, sol og termisk energi.

Den tidligere så udbredte bistandsjournalistik fra Afrika er på vej ud af mediernes dækning. Faktisk fandt vi ikke et eneste eksempel, i de perioder vi undersøgte i 2015, på journalistik i de dominerende danske nyhedsmedier, som er opstået ved, at danske mediefolk er taget med ngo’er ud til udviklingsprojekter i Afrika støttet af for eksempel Danida. Væk er den implicite mediefortælling på papir og web om bistandens lyksaligheder knyttet til den aktive hvide, hjælpen og de apatiske og uformående afrikannere.

Afrika-dækningen er på en ny måde spændt op mellem “det gamle Afrika” og “det nye Afrika” – som virkeligheden også er det. Den klassiske elendighedsfortælling om afrikanske lande eksisterer side om side med en optimistisk vækstfortælling. Og det er en journalistisk forandring i forhold til tidligere undersøgt tredje verdensdækning.

DEN TIDLIGERE SÅ UDBREDTE BISTANDSJOURNALISTIK FRA AFRIKA ER PÅ VEJ UD AF MEDIERNES DÆKNING.

KENYANERNE FREMSTILLET SOM MODERNE, BEMYNDIGEDE MENNESKER, DER KAN TAGE VARE OM DERES EGEN TILVÆRELSE, OFTE MED EN MOBILTELEFON I HÅNDEN.

Der hvor rapporteringen er båret af de internationale nyhedsbureauer – og dermed præget af distance – er mediebilderne og udenrigsjournalistikken mere overfladisk og stereotyp

NEDPRIORITERET DÆKNING

Mellem- og Latinamerika repræsenteret ved Mexico og Brasilien fik en særlig type af dækning i både danske og nabolandes udlandsjournalistik – som Afrika-dækningen dog også begrænset i omfang.

Udenrigsredaktører fra Norge, Holland og Tyskland, som vi interviewede, beskrev sammenfaldende, at de så tendenser til, at udlandsredaktionerne tyede til at bruge stereotyper, når lige netop Latinamerika skulle beskrives. De så stereotyperne opstå som en følge af hurtige, rutineprægede redaktionelle valg. På samme måde i Danmark. Vi identificerede en form for latinomytologi i tekster på såvel papir som web om både Mexico og Brasilien: erotik, fodbold, beachbums, kvindernes store "bums", voodoo-kul-

tur, korruption, narko og narkorelateret vold. Den sejlivede latinomytologi udfoldede sig især indirekte i billedsproget, eksemplerne og teksternes anslag. Læsernes opmærksomhed skulle skærpes, men stereotyperne virkede ofte modsat, i hvert fald når de blev fortærskede. Ikke én gang mere om fodbold, samba og smukke piger på stranden i Rio!

Et godt bud på, hvorfor netop Mellem- og Latinamerika-dækningen er mere præget af stereotyper end dækningen af de andre kontinenter, er den markante nedprioritering, som nyhedsmediernes og også Ritzau har tildelt Latinamerika i de senere år. Det giver plads for en dominans af nogle rutineprægede sprog- og mediebilder, der virker forældede. Det er helt tydeligt, at der, hvor der er udstationerede korrespondenter eller lokalt forankrede eksperter som for eksempel i Kina, er udenrigsjournalistikken mere autentisk, distinkt og kommer tættere på den "virkelige virkelighed". Der hvor rapporteringen er båret af de internationale nyhedsbureauer – og dermed præget af distance – er mediebilderne og udenrigsjournalistikken mere overfladisk og stereotyp.

KINA I SIN EGEN RET

I 2015 var Kina-dækningen omfattende og mangefacetteret, 14 procent af "tærskellandedækningen" er om Kina. Og på den måde er Kina-stoffet anderledes på en helt tredje måde.

Et bredt spektrum af det enorme kinesiske samfund bliver dækket med talrige kortere nyheds- og baggrundsartikler, hvor der er lagt vægt på civilsamfundet. I journalistikken bliver der i betydeligt omfang gjort brug af såkaldt almindelige mennesker og universitets eksperter som kilder. De kinesiske myndighedskilder er ikke åbne og tilgængelige, og det præger journalistikken i folkelig retning.

Kina-journalistikken er i 2015 ikke indholdsmæssigt biased eller kritisk vinklet. Den lægger for eksempel kun i meget begrænset omfang vægt på kritisable samfundsforhold som demokratisk underskud, fravær af basale menneskerettigheder, korruption og censur. Mediedækningen er ikke Kina-xenofobisk i sin direkte eller indirekte beskrivelse af landet, som tidligere udenlands forskning ellers har vist, at megen Kina-dækning har været.

I stedet er journalistikken om Kina afbalanceret, informerende og neutral uden floromvundet billedsprog. Jour-

nalistikken er væsentlighedsjournalistisk oplysning, der på mange måder efterlader læserne med et billede af Kina som en potentiel pragmatisk og attraktiv partner, det ambitiøst arbejder internationalt og nationalt med konkrete resultater og øget økonomisk vækst som målsætning.

Kina bliver – som det eneste af de ni undersøgte tærskellande mod syd og øst (minus Rusland) – også dækket i et geopolitisk magtperspektiv. Kina har så megen nyhedsværdi i sig selv, at landet bliver dækket i sin egen ret – uden brug af vestlig perspektivering og danske kilder i særligt stort omfang.

NÆRMEST USYNLIGE INDIEN

Indien, derimod, er nærmest udgrænset i de danske mediers nyhedsflade i undersøgelsesperioderne i 2015. Kun seks procent af dækningen af tærskellande er om Indien. Og den bestod i et vist omfang af beskrivelser af kriminelle handlinger som voldtægter, der har hærget og vakt harme i Indien, og hvor en dansker var blandt ofrene i 2015.

En af grundene til den begrænsede dækning af Indien er givetvis, at danske journalister i disse år ikke kan få journalistvisum til Indien på grund af våbenedkastnings- og udleverings-sagen med Niels Holck og de kritiske danske tv-dokumentarer om eksempelvis børnearbejde i Indiens tekstil-industri. En anden grund er sandsynligvis, at det er vanskeligt at leve og arbejde som vestlig journalist i Indien. Det er kaotisk, varmt og personligt pågående. Og også i Indien er der vanskeligheder med adgang til myndighedskilder. Blandt andet derfor har ingen danske medier udstationerede journalister eller faste danske stringere i det store og mere og mere betydningsfulde land, der nu har en procentvis vækst højere end Kina og snart verdens største befolkning.

MERE EGENINTERESSE

Selvom mediernes nyhedsdækning af tærskellandene i 2015 beskriver, at de tidligere så store forventninger til øget dansk eksport til BRIKS-landene, især Brasilien, Indien og Rusland, af

OM RAPPORTEN

Mediernes (nye) verdensbillede er udarbejdet af Hans-Henrik Holm, Asbjørn Slot Jørgensen, Henrik Berggreen, Kresten Roland Johansen, Roger Buch og Lars Kabel (projektleder) fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Rapporten kan downloades gratis fra hjemmesiden dmjx.dk og købes som indbundet papirudgave hos Forlaget Ajour.

forskellige årsager slet ikke er blevet realiseret, så er der ingen tvivl om, at disse og de andre vækstlande i årene fremover er meget vigtige for verdens multipolære udvikling og dermed for Danmark. Udenrigsredaktionerne bør fremover have en dybere og bredere dækning af disse lande, især Indien.

Den danske udviklings- og udenrigspolitik udvikler sig i disse år i retning af mere fokus på danske interesser i det internationale samarbejde. En hollandsk direktør for et mediecenter beskrev, hvordan han kunne se, at den hollandske udenrigsdækning blev mere og mere til en "egeninteresse-journalistik".

Vi iagttog nogle af de samme tendenser i den danske udenrigsjournalistik, som på den måde er fint i sync med, hvordan Danmarks udenrigspolitik – sandsynligvis – udvikler sig. •

DEN KLASSISKE ELENDRIGHEDSFORTÆLLING OM AFRIKANSKE LANDE EKSISTERER SIDE OM SIDEN MED EN OPTIMISTISK VÆKSTFORTÆLLING.

Ung i Forbudtistan

PROTEST VIA FEST OG BALLADE

Mere end halvdelen af Irans befolkning er under 25 år – og utilfredsheden ulmer i landet, hvor både alkohol, vestlig musik og selfies unge tørklæde er forbudt. Selvom styret forsøger at kontrollere de unge, men vidt forgrenede ungdomskulturer blomstrer.

AF IVAR ANDERSEN

■ THALEGHANI er en grøn oase i mylderet af motorveje, boligområder og handelskvarterer, som udgør millionbyen Teheran. Øverst oppe på en bakke, der ligger i hjertet af parken, er en løssluppen basketballkamp i gang. Ingen holder styr på point.

Til daglig er 20-årige Thamina Taherkhani studerende og konkurrencesvømmer for universitetets idrætsklub.

"Men der får man kun lov at svømme sammen med andre piger," siger hun.

Her i parken spiller hun og veninderne uden hijab-tørklædet og sammen med mandlige venner. Spillet er ganske vist segregeret – pigerne mod drengene – men det ser mest ud til at være en undskyldning for at snige noget kropskontakt ind i spillet.

"Parkens sikkerhedsvagter lader os ikke spille sammen med piger, men der er jo ingen vagter i nærheden lige nu," siger 22-årige Payam Vahidi. "Det er fjollet. Vi spiller som venner og gør ikke noget upassende."

Hans ene arm er udsmykket med en tatovering, der på noget ujævn engelsk forkynnder: "Jeg er den bedste kriger."

I Iran er en tatovering en oprørshandling. Ikke nødvendigvis mod forældrene eller voksenverdenen, men mod det religiøse establish-

FRIRUM. MERE END HALVDELEN AF IRANERNE ER UNDER 25 ÅR - OG HAR EN NOGET ANDEN IDÉ OM DET GODE LIV END PRÆSTESTYRET.

ment, der har bestemt, at det er forbudt.

Payam Vahidi ryster på hovedet.

"Det her er ikke en god by at være ung i. Her er ingen frihed."

MORALPOLITIET KOMMER!

Siden den islamiske revolution i 1979 har regimet forsøgt at kontrollere befolkningens – ikke mindst kvinders og unges – private valg af livsform. Myn-dighedsudøvelsen går langt videre end påbuddet om, at kvinder skal til-dække deres hår i offentligheden. I kampen mod uislamisk og vestlig ind-flydelse blev listen over tilladte frisur-er til mænd sidste år opdateret.

"Frisurer, der signalerer tilbedelse af Djævlen eller den slags frisurer, som homoseksuelle har, er forbudte," forklarede Mostafa Govahi, leder af frisørernes brancheorganisation, ifølge avisen *The Guardian*.

Politiet – nærmere bestemt den

særlige sædelighedsenhed, Gashte Ershad, eller den frivillige milits Basji – kontrollerer, om reglerne bliver fulgt. Irans reformorienterede præsident, Hassan Rouhani, har adskillige gange understreget sin holdning til spørgs-målet: Politiet skal sikre, at lovens på-bud bliver fulgt, ikke at islams leve-regler gør det. Men politiet hører un-der den religiøse ledelses kontrol, og præsidenten har i praksis begrænset indflydelse på, hvordan politiet udøver sit virke.

Vestlig præget musik anses for at være særligt farlig. Den regimekriti-ske rapper Bahram Nouraei flygtede i 2011 til Sverige efter at have været fængslet under anklager om "kulturel aktivisme". I 2014 blev en gruppe unge teheranere pågrebet efter at have lagt en video på nettet, hvor de dansede til Pharrell Williams' hit Happy. Og i februar blev medlem-me af metalbandet Confess løsladt

efter at have siddet i isolation i må-nedsvis i det legendariske Evin-fæng-sel. De er anklaget for blasfemi og for at drive et illegalt pladeselskab og risi-kerer lange fængselsstraffe. At de nu er løsladt mod kaution, tyder dog på, at de i det mindste ikke vil blive idømt dødsstraf.

NY SANG, NY TILLADELSE

Hvis man som iransk musiker vil pro-ducere og udøve musik inden for lo-vens rammer, skal man først indhente tilladelse fra departementet for kultur og islamisk vejledning. Mange vælger at omgå den proces ved at udgive de-res musik direkte på nogle af landets mange undergrundsfora på nettet. An-dre drømmer som rockbandet Ma-noHA om et liv i rampelyset og forsø-ger tappert at sno sig vej gennem det gudfrygtige bureaukrati.

"Det er meget, meget vanskeligt at få tilladelse," siger 25-årige Vesal Del-

zadeh, der spiller klaver og komponerer bandets numre.

"Først skulle vi registrere os som band. Dernæst skulle vi indsende sangteksterne til en særlig afdeling i departementet for at få dem godkendt. Så vi kan ikke skrive om noget erotisk og intet om politik, intet om magthavere."

Men end ikke musik, der er klinisk renset for samfundskritik, har nogen garanti for at slippe gennem kontrollen.

"Selv nu, hvor vi har fået tilladelse til at være udøvende musikere, skal vi søge ny tilladelse, hver gang vi vil spille eller udgive et nyt nummer. Hvis embedsmændene i departementet er i dårligt humør den dag, så siger de måske bare: 'Hvad er det for en frisure, du har der, se at blive klippet'," fortæller Vesal Delzadeh.

29-årige Roja Mahdavi, som er

bandets sanger og guitarist, er ikke desto mindre håbefuld. ManoHA har skaffet sig to tilladelser til at spille koncert i Teheran. Det er et tegn på, at regimet langsomt er ved at ændre sin holdning til rockmusik fra en total for-

budslinje til en religiøst præget reformpolitisk linje.

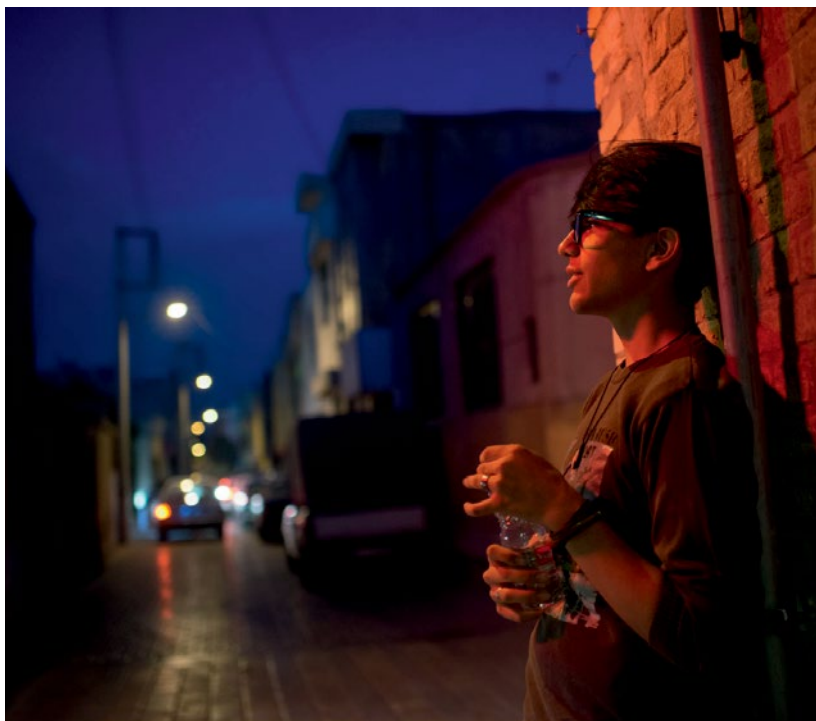
VIGTIGST ER FRIHEDEN

"Internet og satellit-tv har forandret folks musikvaner, og flere hører rock nu om stunder. Det er derfor, regeringen har åbnet døren på klem. Jeg tror på en fremtid for vores musik i Iran."

Men ikke alle er lige så optimistiske. Indtil for nylig spillede 21-årige Peyman Mazaheri i et undergrundsmetalband.

"Vores musik var farlig," siger han. "Vi begyndte at blive lidt kendte, og det gjorde situationen endnu mere farlig, så vi valgte at holde op med at spille. Hvis

myndighederne beslutter sig for, at du er satanist, så er det nok til, at man bliver straffet.”

Han sidder på Jolfa Square i det armenske kvarter i Isfahan, Irans tredje største by, sammen med sin kæreste, Zahar. Pladsen fungerer som et uformelt samlingssted for unge. Når mørket falder på, er det her, byens unge søger hen. Derfor tiltrækker pladsen sig også ordensmagts opmærksomhed.

”Det vigtigste for mennesker er frihed, og det første, de forbyder i dette land, er frihed. Det handler ikke bare om musikalsk frihed, for hvis politiet ser dig sammen med din kæreste, tager de dig også med til afhøring,” siger Peyman Mazaheri.

Sex uden for ægteskabet er udbredt, men ulovligt, og hvis man bliver opdaget, bliver man tvunget til at gifte sig med den medskyldige. I storbyernes centre er der dog ikke mange, der løfter et øjenbryn over, at unge par som Peyman Mazaheri og kæresten, Zahar, sidder tættere på hinanden, end sædelighedsreglerne tillader.

”Men hvis politiet kommer, får vi et problem,” siger Peyman Mazaheri.

Pludselig lyder der en skinger lyd fra et af pladsens hjørner, og en gruppe piger smutter ind i en gyde. De jævnaldrende drenge følger efter. Politipatruljen, der har forårsaget flugten, går langsomt rundt

blandt de unge, der er blevet på pladsen. De leverer formaninger til nogle, trykker hånd med andre. En halv time efter at patruljen har forladt pladsen, er de unge tilbage igen.

Jo mere aftenen skrider frem, desto længere tilbage bliver tørklæderne trukket. Nogle af dem hænger blot på en knude opsat hår bag på hovedet. De unge mænd trækker ærmerne op og fremviser tatoveringerne åbent. Et velkendt mønster, der går igen verden over, kommer også til udtryk her. Drengene er mere højlydte og tager mere plads.

“

Ingen her tør forandre noget som helst.

Negar Sadri, 19 år

”Drengene har mere frihed. Det er ikke retfærdigt, det burde være lige for alle. Men det handler om kulturen og religionen,” siger 17-årige Kimia Farahmand.

Hun har sortsminkede øjne, og hendes tøj er omhyggeligt udsmykket med nitter. Hendes drøm er at synge i et heavyband. Men virkeligheden er en verden af regler og forbud.

”Der er så mange ting, vi ikke må, alle mulige ting, som er almindelige uden for Iran, så vi må forsøge at skabe vores egen underholdning i stedet. Men faktum er, at vi ikke har noget at more os med. Derfor hænger vi bare her, ryger cigaretter og hører musik.”

DRØMMER OM AT FORLADE IRAN

Indirekte rammer unge kvinders begrænsede handlerum også de unge mænd. Mulighederne for at omgås i blandede sammenhænge er få. 19-årige Alireza Mokhtari træner breakdance i en park sammen med nogle venner. Deres inspiration er hentet fra amerikanske film, og de ville helst have piger med i gruppen.

”Vi kender mange piger, som elsker hiphop og gerne ville danse med os. Men de er bange for, at politiet skal komme og tage dem og ringe til deres familier, som så vil begrænse deres frihed endnu mere.”

Politiet patruljerer sjældent i byens parker. Fordelen er, at Alireza Mokhtari og hans venner kan øve sig relativt uforstyrret. Ulempen er, at ingen ser deres møjsommeligt indøvede koreografier.

”Men vi har planer om at begynde at danse inde i byen,” siger Alireza Mokhtari. ”Det er det, vi lever for. Det er ulovligt, men vi gør det alligevel. Hvis politiet kommer, må vi bare stikke af.”

Det er en mobiltelefon, der står for musikken, når de tre dansere fnipudser deres færdigheder.

De sender bevægelserne

HIPHOPPER MED HUND OG SMØG (ØVERST) OG BREAKDANCER I EN PARK I DET NORDLIGE TEHERAN (NEDERST).

rundt mellem hinanden som en puls. Kun en danser ad gangen, mens de andre står bomstille bagved, som robotter frosset midt i en bevægelse.

En familie stopper op og kigger. Kvinden i familien, der er iført traditionel chador, smiler bredt.

"Sådan er nogle mennesker, men de fleste er ikke," siger 22-årige Parsa Hidary, mens han tørrer sveden af panden.

Alireza Mokhtari drømmer om at forlade Iran.

"Det er en af mine mange mål," siger han. "At forlade det her land og lære nye ting. Hvis jeg havde penge

og mulighed for det, ville jeg elske at rejse rundt i hele verden."

Påfaldende mange unge siger noget lignende. At de vil væk. At de vil hen til den frihed, de har hørt findes et andet sted. Tilsvarende mange kritiserer det politiske system og den religiøse ledelse.

MANGEL PÅ FREMTIDSTRO

Mere end halvdelen af Irans befolkning er under 25 år. Mange af dem er utilfredse. Samtidig er der påfaldende få, som udtrykker forhåbning om, at situationen i Iran vil ændre sig, endsi-

dan forandring. Landets unge lider tilsyneladende af en markant mangel på fremtidstro.

"Alle ønsker, at landet skal ændre sig, men de har ikke modet til at gøre noget ved det," siger Alireza Mokhtari.

Hans ven Negar Sadri på 19 år læser til elektronikingeniør på universitetet i Isfahan og vil som Alireza Mokhtari også gerne ud at rejse. Det handler, forklarer hun, om den manglende frihed.

"Når man er ung i Isfahan, føler man sig ikke ung. Man må være meget påpasselig, for andre mennesker dømmer dig hurtigt, og som pige må man være endnu mere påpasselig."

Irans unge har tidligere rejst sig mod den religiøse ledelse. I 2009 spredte den såkaldt grønne bølge sig i landet – protesterne mod påstået valgsvindel, da den aggressive populist Mahmoud Ahmadinejad blev valgt til præsident – fra Ardabil i nord til Bandar Abbas i syd. Ti år forinden blev landet rystet af omfattende studenterdemonstrationer efter lukningen af den reformvenlige avis *Salam*.

I begge tilfælde slog regimet hårdt ned på protesterne. Og den religiøse ledelse modarbejder fortsat enhver form for organisering af oppositionen. Det er muligvis lykkedes at afvæbne den politiske utilfredshed blandt den unge befolkning, som snart kommer til at bære landet på sine skuldre. Men det kan også være, at det bare er et spørgsmål om tid, før det igen går løs. Negar Sadri har imidlertid ikke tænkt sig at vente.

"Ingen her tør forandre noget som helst," siger hun.

SELFIE UDEN TØRKLÆDE

Til en privatfest i en have uden for Isfahan skyller deltagerne det ene shot efter det andet ned med arrak, en aniskrydret brændevin brygget på rosiner. "Vi kommer herud en gang eller to om ugen, hvis vi har tid," siger 22-årige Lena Sasedi.

Vennerne omkring hende begår en forbrydelse, når de drikker alkohol, men Lena Sasedi er jødisk og dermed fritaget fra den del af lovgivningen. Udadtil fører Iran en hård tone over for Israel. Men indadtil er landets jødiske minoritet velintegreret og er sikret repræsentation i parlamentet, en arv fra den forfatning, der blev vedtaget i forbindelse med den islamiske revolution.

"Vores situation er ikke god, men den er ikke værre end andre iraneres," siger Lena Sasedi.

Hun har trukket ærmerne på sin hvide T-shirt op. Hendes ene overarm er udsmykket med stjerner, planeter og en enkelt rumraket.

"Jeg har en ven, der er frisør, og som tatoverer i det skjulte, og jeg fik lavet den her, fordi jeg elsker rummet. Tatoveringer begynder at blive mere bredt accepteret, men den her kan jeg under alle omstændigheder ikke vise frem, eftersom mine arme skal være tildækkede."

Men haven er et frirum. Her bag murenes beskyttelse kan regimets kontrol ikke nå ind. Lena Sasedis ven Roxan blander sin arrak (ouzo/pastis) med sodavand. Hendes næse er dækket med et stort plaster. Kosmetisk kirurgi er udbredt blandt iranske kvinder, og næseoperationer er det mest almindelige indgreb. Vennen Maida svinger telefonen frem og tilbage i luften, indtil hun finder den perfekte placering til at tage en selfie uden tørklæde. Hun sender billedet gennem en krypteret kommunikationstjeneste.

“

Du kan skaffe øl hvor som helst, men det er dyrt, så derfor drikker vi mest vodka nu.

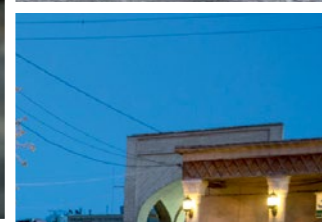
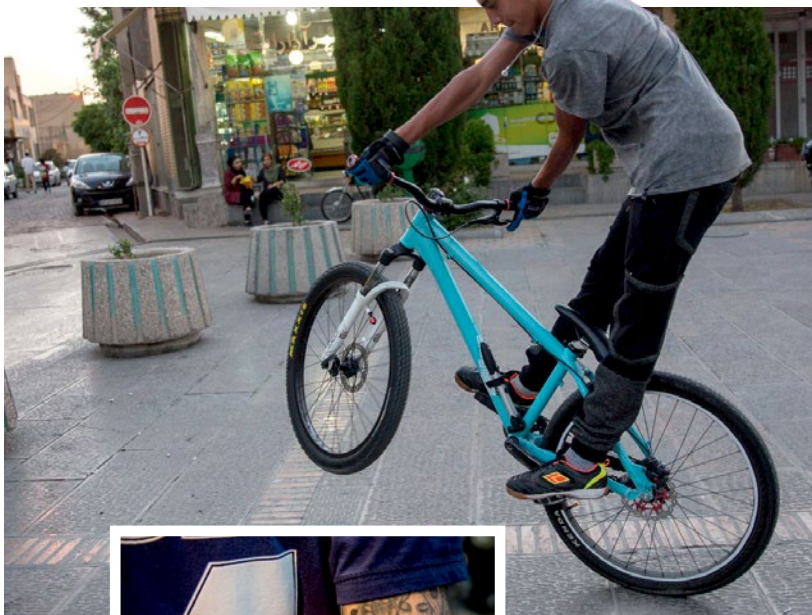
Dastan Shamskhov, 17 år

De sociale medier spiller en stor rolle for landets unge, men sædelighedspolitiet patruljerer også på de digitale mødesteder. I en koordineret indsats blev otte kvinder i Teheran anholdt for nylig efter at have lagt billeder op af sig selv uden tildækket hår.

"Det er en del af vores dagsorden at sterilisere populære steder i cyberspace. I 2013 implementerede vi denne plan på Facebook, og nu fokuserer vi på Instagram," sagde Mostafa Alizadeh, talsmand for politiets cyberkriminalitetsenhed til BBC, i forbindelse med anholdelserne.

IRAN VERSUS USA

Landets religiøse ledelse forsøger at udøve social kontrol. Men i et land, hvor ungdomskultur anses for at være en trussel, bliver et arrangement afholdt bag lukkede døre i sig selv en oprørshandling. Ethvert forbud, som

JOLFA-PLADSEN I DET ARMENSKE KVARTER I TEHERAN ER STEDET AT HÆNGE UD - IKKE MINDST FOR BMX-NØRDERNE. MIDT: FINE TATOVERINGER - OG ULOVLIGE.

trodses blot med det formål at more sig, bliver samtidig til en udfordring af selve regimet. Og selvom sædelighedspolitiet tydeligvis ikke går af vejen for at statuere et eksempel, kan det ikke være overalt hele tiden.

"Det bedste ved at bo her er friheden," siger 17-årige Dastan Shamskhov, der hænger ud med nogle venner i skaterparken Abo-Atash i det nordlige Teheran.

Dastan Shamskhov blev født i San Francisco, men flyttede til Iran, da han

var omkring syv år. Når han besøger vennerne i USA, savner han Teheran. Festerne er bedre her.

"Ting er ulovlige her, men i vores alder er det friere. I USA er der aldersgrænser for alting, og man skal være 21 for at drikke alkohol. Det er der ingen, som går op i her. Du kan skaffe øl hvor som helst, men det er dyrt, så derfor drikker vi mest vodka nu."

Oversat af Nina Trige Andersen

Upopulær Columbus-statue rejst

DEN MÅLER mere end 100 meter, er støbt i bronze og har levet et omtumlet liv.

Kæmpestatuen af Christoffer Columbus med navnet *The Birth of the New World* er skabt af den georgisk-russiske kunstner, arkitekt og milliardær Zurab Tsereteli som en gave til byen Columbus i Ohio, USA, i forbindelse med 500-året for Columbus' "opdagelse" af Amerika. Men der blev takket pænt nej. Samme besked lød fra New York, Boston, Miami og andre amerikanske byer, skriver avisen *The Guardian*.

Tsereteli & Co. tilbød herefter statuen til Puerto Rico, som Christoffer Columbus ankom til i 1493, et år efter landgangen i Nordamerika.

Og der står den nu. Angiveligt taget til nåde, i håbet om at den kan trække turister til den kriseramte caribiske ø. •

Så kom der film i farver

AF MAI RASMUSSEN

■ HALVANDET ÅR EFTER #OscarsSoWhite kritiserede den amerikanske filmindustri og i særdeleshed Oscaruddelingen for komplet farveblindhed (ingen nominerede var sorte hverken i 2014 eller 2015), har producenterne tilsyneladende bestemt sig for at bruge en bredere farvepalet.

Efterårets program nærmest vrirler med afroamerikanske navne, ligesom både race-spørgsmål og afrikanske historier er velrepræsenterede. Der er interracial kærlighed i USA, et slavedrama, en prins fra Botswana, somaliske pirater og sorte, kvindelige matematikere, som arbejdede i USA's raketprogram under Den Kolde Krig.

Nogle kommentatorer antyder, at filmindu-

strien spekulerer i, at den næste Oscaruddeling utvivlsomt vil hylde andre farver end hvid.

I så fald er *Queen of Katwe* et godt bud på en vinderfilm. Historien er hentet i virkeligheden: I slumkvarteret Katwe i Ugandas hovedstad, Kampala, bor pigen Phiona Mutesi, der spiller skak og gør det så godt, at hun kommer til olympiaden. Instruktør er indiskfødt Mira Nair, der har optaget filmen i Uganda og Sydafrika. Hovedrollen spilles af ugandiske Madina Nalwanga, og den kenyanske superstjerne Lupita Nyong'o portrætterer hendes mor, Harriet. •

Queen of Katwe har forventet premiere den 23. september.

Efterår i iransk mode

For et par år siden blæste nye vinde i den iranske modeverden. Landets religiøse eksperter lod forstå, at islam kan forenes med både mode og modeller.

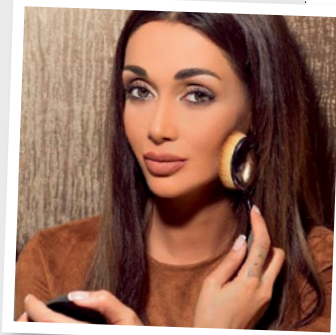
Modeller skal dog have licens, og mænd er forment adgang til shows, hvor kvindelige modeller går på catwalken.

Ikke desto mindre var der jubel. Modelbureauer opererede tidligere i hemmelighed, men blev nu "rigtige" virksomheder, designere spåede nybrud og store profiler, og modeller af begge køn blev feterede kendisser.

Men ifølge engelske medier slår politiets enhed for cyberkriminalitet nu ned på især

kvindelige modeller, som poster fotos uden tørklæde på Instagram.

Flere modeller er blevet anholdt, anklaget for uislamiske handlinger, og den helt store stjerne i modelverdenen, Elnaz Golrokh (foto), har ifølge *The Independent* forladt Iran til fordel for Dubai sammen med sin partner, Hamid Fadaei, der også er model. •/MR

NY BANK ER KINAS VEJ TIL INDFLYDELSE

Asiens svar på Verdensbanken er kommet flyvende fra start. Også en række europæiske lande, herunder Danmark, har meldt sig under fanerne hos den kinesisk-dominerede AiiB, der også går under navnet "den anden verdensbank".

AF MIKKEL BØDKER OLESEN ILLUSTRATION: DATAGRAF

38/

■ "Vi har nu leveret vores første projekter, og sammen med vores kunder er vi ved at opbygge en institution med mange forskellige projekter." Præsidenten fra Asian Infrastructure Investment Bank (AiiB), Jin Liqun, havde svært ved at skjule sin begejstring, da han i slutningen af juni bød velkommen til det første årlige møde i den nystartede udviklingsbank.

Den åbnede officielt i januar og har på nuværende tidspunkt startet projekter i Tadsjikistan, Bangladesh, Indonesien og Pakistan. Projekterne har, som bankens navn indikerer, alle sammen rod i infrastrukturen i de pågældende lande og beløber sig til 500 millioner dollar årligt – småpenge for en udviklingsbank, der årligt har 100 billioner dollar at investere (mod Verdensbankens xx billioner).

Bankens hovedstiftere med Kina i spidsen underskrev den 29. juni 2015 oprettelsen af AiiB. På et halvt år er det lykkedes at få medlemstallet op på 57 lande. Og til trods for, at mange kalder det Kinas udviklingsbank, står mange nationer klar i kulissen til at blive optaget. I bestyrelsen har Kina 26 procent af stemmerne, mens nummert to, Indien, blot har 7,4 procent.

De fleste anser AiiB som et mod-svar til den USA-dominerede Verdensbank. Men seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier

(DIIS) Yang Jiang, der har fulgt AiiB nøje siden dens oprettelse, mener ikke, at dens primære mål er at udfordre Verdensbanken:

“

Bare oprettelsen af AiiB viser jo, at USA's hegemoni lige så stille eroderer.

Thomas Markussen,
lektor ved Københavns Universitet

"Verdensbanken og AiiB kan ende som konkurrenter, men i øjeblikket er det ikke, fordi der er for mange penge til rådighed for udviklingslandene, så de kan sagtens samarbejde. På længere sigt, når AiiB har fået etableret sig, kan det dog ændre sig, men her og nu er AiiB en god nyhed for de asiatiske lande og for Kina selv, der får en øget mængde indflydelse og bedre diplomatiske muligheder."

FORSIGTIG START

Før Jin Liqun havde sat sin underskrift på det første lån, udtrykte flere organisationer og lande skepsis over for, hvilke forhold de kommende projekter ville blive underlagt. Allerede

før bankens åbning havde man offentliggjort en 39 siders beskrivelse af, hvilke hensyn banken ville tage til både miljø og sociale vilkår i de lande, hvor man ville lave projekter. Flere ngo'er mente ikke, at udspillet var ambitiøst nok, og i februar 2016 kom et nyt udspil.

"Det ville være yderst problematisk for AiiB, hvis banken forkastede den grønne tilgang og bevidsthed om de aftryk, som projekterne kan have. Banken vil blive målt efter Verdensbankens standarder, og den har også brandet sig som en bevidst udviklingsbank. Man har blandt andet Jin Liqun som præsident, der tidligere har været vicepræsident i Verdensbankens regionalbank i Asien," fortæller Yang Jiang.

De fire projekter, AiiB har sat i søen, har alle været i samarbejde med andre udviklingsinstitutioner. Den 12. juli kunne man i en fælles pressemeddelelse fra AiiB og Verdensbanken læse, at de var blevet enige om at gå sammen om en fælles investering i Indonesien. Projektet skal hjælpe med at forbedre forholdene i slumkvarterer, hvor målet er at hjælpe de mere end ni millioner mennesker, som ikke har adgang til rent drikkevand. Parterne blev enige om at følge Verdensbankens sociale og miljømæssige standarder på projektet – hvilket er et levende be-

“

Her og nu er AiiB en god nyhed for de asiatiske lande og for Kina selv, der får en øget mængde indflydelse og bedre diplomatiske muligheder.

Yang Jiang,
seniorforsker, Dansk Institut for
Internationale Studier (DIIS)

vis på, at Kina er lykkedes med at etablere AiiB som en anerkendt aktør i det globale udviklingssamarbejde.

”Ud over at Kina får forbedret infrastrukturen i Asien, så får Kina også betydelig mere indflydelse. I stedet for soloprojekterne, som man hidtil har set i Afrika, så bliver man leder af et samarbejde med mange lande. Det har indtil nu været en forsigtig, men sikker start,” siger Yang Jiang.

ARMLÆGNING MELLE STORMAGTER

Under stor mediebevågenhed meldte flere af USA's nærmeste allierede sig

ind i AiiB, heriblandt Storbritannien, Tyskland og sågar Danmark. På trods af at USA på det kraftigste havde opfordret landene til at lade være med at gå med i den nye udviklingsbank. Flere medier har rapporteret om, at det vakte en del frustration i Washington, da flere europæiske lande meldte sig ind.

”Det er interessant, at flere af de europæiske lande er gået med i AiiB. Den officielle forklaring er, at hvis de sidder med ved bordet, så kan de sikre, at projekterne og arbejdet i banken bliver efter standarden, man kender fra Verdensbanken. Den uofficielle er, at det er et strategisk valg, fordi landene gerne vil stå på god fod med Kina,” siger Thomas Markussen, lektor ved Københavns Universitets økonomiske institut og forsker i Development Economics Research Group.

Faktisk står flere lande nu klar til at træde ind i banken, som er ”åben og inkluderende” ifølge bankens præsident. På listen står blandt andet Algeriet, Chile, Colombia, Cypern, Grækenland, Irland, Libyen, Nigeria, Sene-

gal, Sudan og Venezuela. Nordkorea er indtil videre det eneste land, som har fået en decideret afvisning, mens en af regionens stormagter, Japan, og USA glimrer ved deres fravær. Især USA har skeptisk betragtet oprettelsen og starten af AiiB.

”Bare oprettelsen af AiiB viser jo, at USA's hegemoni lige så stille eroderer. Amerikanerne frygter, hvad Kina vil bruge AiiB til, og det er ikke så underligt, at USA er skeptisk over for AiiB, som på længere sigt kan ses som et modsvar til Verdensbanken, hvor USA har en lige så fremtrædende rolle, som Kina har i AiiB,” siger Thomas Markussen. •

DANMARKS BIDRAG

Danmark har indtil videre skudt 500 mio. kr. i AiiB og har derudover stillet en garanti om at stå klar med to milliarder mere. I alt har Danmark 0,58 procent af stemmerne i AiiB.

I 2015 betalte Danmark 311 mio. kr. til Verdensbanken.

Vi er en smule bedre stillet end de mennesker, der kaster sig i havet i Grækenland. Vi har vores danske pas og kan sætte os ind i en flyver.

Salah Sadiq, 49
Dansk kurder

IRAKISK KURDISTAN LUKKER OG SLUKKER

Før 2014 blev Irakisk Kurdistan kaldt ”det nye Dubai”. Men krigen mod Islamisk Stat, flygtningepres og faldende oliepriser har bragt selvstyreområdet på randen af kollaps.

TEKST OG FOTOS: JAN KJÆR, ERBIL

■ ”DET er rigtig trist! Jeg kender 50 familier, der er rejst tilbage. Til USA, Canada, Tyskland, Holland eller Danmark.”

Salah Sadiq sidder under en parasol ved Hotel Jouhayna, samlingsstedet for internationale nødhjælpsarbejdere i selvstyreområdet Irakisk Kurdistan.

På den anden side af Erbils imponerende 120 meter brede boulevard knejser halvfærdige højhuse, men kranerne står bomstille og har gjort det i månedsvis.

I starten famler 49-årige Salah efter de danske gloser. Det er lang tid siden, han har brugt det danske sprog, men tungen kommer snart på gлед.

VÆKST I RAKETFART

Han flygtede i 1990 fra Saddam Husseins regime, der især var brutalt over

for kurderne i nord, hvilket giftgasangrebet mod byen Halabja i marts 1988 er et uhyggeligt bevis på. I 1994 endte Salah i Danmark, fik en uddannelse som multimediedesigner og kom i arbejde.

I år 2010 forlod han København sammen med kone og tre børn for at bosætte sig i hovedbyen Erbil.

”Der var næsten ingen problemer og masser af arbejde,” husker Salah.

Med vækstrater på op til 12 procent gik det i årevis strygende for selvstyreområdet Irakisk Kurdistan. Oliepriserne var historisk høje, og investeringerne strømmede ind fra især Tyrkiet og Golfstaterne. Der blev talt og skrevet om ”det nye Dubai”.

Salah fik arbejde som it-chef for en større virksomhed. Efter 20 års landflygtighed var han endelig hjemme og

i gang med at opbygge det land, han elsker: Kurdistan.

TÆT PÅ KOLLAPS

Under den økonomiske opblomstring havde selvstyreområdet ikke større problemer med at absorbere en kvart million flygtninge, som krigen i Syrien drev over grænsen i 2012. Mange var kurdere, og der var mangel på billig arbejdskraft på de travle byggepladser og på hoteller og caféer.

2014 blev et vendepunkt. Oliepriserne raslede ned, og på grund af uoverensstemmelser om udenlandske olieleverancer indefrøs centralregeringen i Bagdad de 17 procent af statsbudgettet, som ifølge grundloven skal gå til kurderne i nord.

Og Islamisk Stat kom tromlende. I løbet af få måneder overrumplede ter-

rorbevægelsen den irakiske hær og de kurdiske peshmerga-tropper og indtog store områder af Irak. IS blev først stoppet omkring 30 kilometer uden for Erbil.

I alt har borgerkrigen sendt 3,4 millioner irakere på flugt, og over en million af disse har søgt tilflugt i Irakisk Kurdistan.

Ud over udgifter til flygtninge skal den kurdiske selvstyrreregning holde 150.000 peshmerga-tropper kampklare og sørge for behandling til 7-8.000 sårede.

Irakisk Kurdistan er tæt på kollaps.

FEJLSLAGEN POLITIK

Ikke alle ulykker kommer udefra. Den kurdiske lokalregering KRG må påtage sig sin del af skylden. Et egentligt skattesystem er aldrig kommet i

stand, og det offentlige hyrede alt for mange ansatte til gode lønninger og kort arbejdsuge. Efter klokken 14 står kontorerne tomme, og mange er i gang med deres andet job.

31-årige Peshkafty Tariq Shukry udtrykker det kort og klart: "Vi blev opdraget helt forkert."

Han fik sin kandidatgrad fra Dohuk University i 2012, da alt kørte i olie.

"Vi blev alt for afhængige af regeringen. Den ville helt automatisk tilbyde dig et job, når du blev færdig på universitetet. Det var en helt fejlagtig politik," forklarer han.

Peshkafty er heldig. Han er projektleder for den kurdiske organisation Harikar i Berseve-lejrene, der huser 20.000 internt fordrevne. Men venner og familie har taget plads i arbejdsløshedskøen.

"De trak tæppet væk under os," siger han.

Den økonomiske krise betyder, at regeringen har sat samtlige udviklingsprojekter i stå. I fem-syv måneder af 2015 fik ansatte ikke udbetalt løn, og kun 40-60 procent løber ind på kontoen i 2016.

“

I 1990'erne flygtede vi, fordi der ikke var noget liv. Nu er der IS, intet arbejde og ingen penge

Salah Sadiq, 49
Dansk kurder

HVAD NU, KURDISTAN? KRANERNE ER VÆK, BYGGERIET GÅET I STÅ.

DANSK PAS ER REDNINGSKRANS

Ikke kun det offentlige skærer dybt. Salah Sadiqs firma droslede også ned, og han blev fyret. Nu er det intet arbejde at få, og han ser intet lys forude.

”Min familie er én af de sidste, der rejser. Vi lukker og slukker!” siger han bedrøvet.

”Vi er en smule bedre stillet end de mennesker, der kaster sig i havet i Grækenland. Vi har vores danske pas og kan sætte os ind i en flyver. Og så er der heldigvis familien.”

Salahs brødre rejste tilbage til København i 2015, og moren forlod aldrig Danmark. Alle står nu parat til at hjælpe – også med husly.

”Jeg aner ikke, hvad der venter i Danmark. Jeg regner med at kunne starte

som tolk, selvom jeg ikke har brugt mit danske i fem år,” forklarer han.

Salahs ældste dreng skal allerførst til optagelsesprøve på et gymnasium på Københavns vestegn, for uddannelse er vigtig.

DRØMMEN, DER BRAST

”Mine børn kommer aldrig tilbage til Kurdistan,” understreger Salah.

”I 1990'erne flygtede vi, fordi der ikke var noget liv. Nu er der IS, intet arbejde og ingen penge,” uddyber han.

Salah håber inderligt, at IS bliver nedkæmpet, men problemerne slutter ikke dér.

”Den næste kamp bliver nær Kirkuk mod shiamuslimske militser støttet af Iran og Irak,” forklarer han, og med en

teenagedreng er deltagelse på fremtidens slagmarker en realistisk mulighed.

Salah har travlt. Der er hans sidste timer i Erbil. Taskerne er pakket, og konen og de tre børn venter på ham.

”Danmark er vores andet land, og vi har et valg. Det har vi taget!” siger han.

En sen aftenafgang med flyselskabet Pegasus bringer de fem til Kastrup via Istanbul.

”Det var en drøm, der brast!” •

Of før krisen: Udvikling 3/2014 berettede om skyskrabere, shoppingcentre og pariserhjul i artiklen Det andet Irak.

Salah Sadiq har ikke ønsket at stå frem med billede og rigtigt navn. Navnet er redaktionen bekendt.

Flere på flugt i eget land

40,8 MILLIONER mennesker. Så mange var internt fordrevne som følge af konflikter og uroligheder ved udgangen af 2015.

Det viser en rapport fra *The Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC)*, som er en del af den norske ngo Flyktninghjelpen.

Antallet er ifølge IDMC det højeste, som nogensinde er registreret. Colombia, DR Congo, Irak, Sudan og Sydsudan har hvert år siden 2003 ligget i topti over lande med flest internt fordrevne.

PÅ FLUGT I ÅRTIER

“Det viser, at der – i mangel på tilstrækkelig støtte til de internt fordrevne – er en tendens til, at mange mennesker bliver ved med at være på flugt i flere år og årtier,” siger konstitueret leder af IDMC Alexandra Bilak i en pressemeddelelse.

Rapporten kan læses på internal-displacement.org/globalreport2016.

•/MM

Syrere forsøger vestafrikansk vej mod Europa

AF **MADS MARIEGAARD**

■ FLYGTNINGE FRA SYRIEN har fundet en alternativ og snørklet vej mod Europa: med fly fra Libanon til Mauretanien i Vestafrika og derefter over land til Mali og videre op mod den nordafrikanske kyst. Det skriver nyhedstjenesten IRIN.

Mellem januar og april i år har mindst 436 syriske flygtninge krydset grænsen mellem Mauretanien og Mali, viser tal fra FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) ifølge IRIN.

Nogle af syrerne har for en stund slået sig ned i Mali, men mange håber at fortsætte rejsen gennem Algeriet og Marokko sammen med smuglere for at nå frem til to spanske enklaver på middelhavskysten, Ceuta og Melilla (foto).

IRIN skriver, at syrerne tidligere fløj direkte til Algeriet, men at nye visumrestriktioner for syrerne, som landet indførte i marts sidste år, har tilskyndet flere til at forsøge den længere rejse.

Nu tyder noget imidlertid på, at heller ikke ruten via Mauretanien er farbar. IRIN skriver, at dusinvis af syrerne siden februar i år er blevet tvunget tilbage efter at være ankommet til lufthavnen i hovedstaden, Nouakchott, og at en kilde fra det mauretanske indenrigsministerium bekræfter, at en tidligere aftale med Syrien om visumfri rejse ikke længere er gyldig. •

Pop up-landsbyer til flygtninge

EN AUSTRALSK VIRKSOMHED, Humanihut Pty Ltd., har udviklet et omkostningseffektivt system, som skal gøre det muligt for hjælpeorganisationer at indkvartere flygtninge i sikre boliger af høj kvalitet.

Det skriver nyhedstjenesten *The Lead South Australia*.

Systemet består af 16 separate boliger, såkaldte *humanihuts* (foto) som hver er 7,3 meter lange og 2,4 meter høje. Væggene er lavet af stål og beklædt med isolerede paneler, som sikrer en behagelig temperatur.

Humanihut-systemet kan foldes sammen og være i en almindelig shippingcontainer.

Neale Sutton, direktør i Humanihut Pty Ltd., fortæller til nyhedstjenesten, at han fik ideen under en samtale om Syrien i 2013.

Det er ikke endeligt afgjort, hvad systemet kommer til at koste, men produktionen skulle efter planen gå i gang i juli. •/MM

ASIEN STÅR FOR 82 PROCENT AF AL PLASTIK, DER ENDER I VERDENSHAVENE - HER SES EN GANSKE LILLE DEL AF DETTE PLASTIK PÅ EN THAILANDSK STRAND.

SKRALDEHELTENE VS. 150 MILLIONER TON PLASTIK

Trash Hero er navnet på en lille ngo, som samler affald på verdens øde strande. Hvert år ryger mindst otte millioner ton plastik ud i verdenshavene. Hovedparten kommer fra kun fem lande i Asien.

TEKST OG FOTOS: HANNE MØLBY HENRIKSEN, KOH HIN NGAM

■ Hold da helt kæft."

En dansk dreng på ti standser nogle meter fra vandkanten og glør frem for sig.

"Unbelievable," mumler en midaldrende kvinde iført shorts og stråhat.

De kender ikke hinanden, men står begge og ser modløse ud på Koh Hin Ngam – en øde ø i Andamanerhavet ud for Thailands sydvestlige kyst.

Foran dem ligger en knæhøj bræmme af gammelt skrald, der er skyllet i land med tidevandet. Klipklappere, plasticposer, vandflasker og dåser, lightere, fiskenet og flamingo i dybe forvitrede lag. De er kommet for at samle det op. Sammen med 38 andre har de meldt sig frivilligt til at sejle ud med Trash Hero, en ngo fra

øen Koh Lipe, der hver mandag befrier en lokal strand for skrald. Målet er at holde verden grøn. Alle må være med. Der er skrald nok.

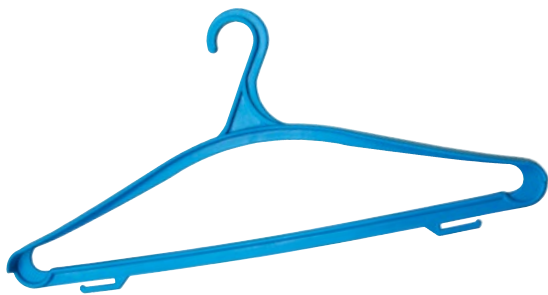
Forskere anslår, at verdenshavene gemmer på 150 millioner ton plastik. Og at der hvert år ryger yderligere otte millioner ton plastik ud i havet. Mindst. Det svarer til indholdet af en skraldebil hvert minut året rundt. Fortsætter den udvikling, vil der i 2050 være mere plastik end fisk i havet, lød det på World Economic Forum i januar.

"Hvis det sker – beklager børn – men så er vi alle sammen fucked," siger schweiziske Darius Vakili, der var med til at stifte Trash Hero for to et halvt år siden.

Koh Lipe flød dengang med affald ligesom de 50 andre øer i Tarutao National Marine Park. Hele Andamanerhavet flød med affald. Hele Asien gjorde.

PLASTIC-PARTY ER FLYTTET TIL ASIEN

Asien står for 45 procent af verdens produktion af plastik og hele 82 procent af det samlede læk af plastik til havet. En undersøgelse fra den amerikanske nonprofit miljøorganisation Ocean Conservancy og McKinsey Center for Business and Environment viser, at de 60 procent af plastikken i verdenshavene kommer fra kun fem lande, nemlig Kina, Indonesien, Filip-

“

*Det var egentlig en fjollet ide.
Hvem gider lige samle skrald op
på en afsides ø?*

Darius Vakili,
grundlægger af Trash Hero

pinerne, Thailand og Vietnam. Udviklingslande, der alle har oplevet økonomisk vækst, reduceret fattigdom og en større middelklasse. Og en deraf følgende eksplosion i forbruget af plastik.

”Plastik er et billede på velfærd,” siger Henrik Beha Pedersen, miljøbiolog og grundlægger af organisationen Plastic Change, der arbejder for at bremse forureningen med plastik i naturen.

”Vi har selv haft en fest med plastik i 60 år. Vi har bygget vores opsving på plastik og kan pakke 20 kiks ind, eksportere dem og lade dem ligge på en hylde i lang tid. Og de holder. Men vi har ikke tænkt det igennem. Hvad skal der ske med emballagen, når kiksene er spist?” spørger han og kalder det en kæmpe designfejl, at der aldrig har været noget krav om, at plastik skal kunne genbruges.

De fleste steder i udviklingslandene er der ikke engang noget sted at gøre af det. Af-faldshåndteringen er i bedste fald mangel-fuld, i værste fald ikke eksisterende.

”På den måde rammer problemet socialt skævt,” siger Henrik Beha Pedersen og konstaterer, at man på havnen i Kalundborg skal kigge godt efter for at finde et stykke plastik i vandet, mens havnene i Asien er fulde af plastik i mere eller mindre opløst tilstand.

Det meste plastik i verdenshavene

har engang været brugt som emballage. Til kiks. Vand. Frokost. Som igen er blevet puttet i en tynd, knitrende pose. Ifølge rapporten fra World Economic Forum går 26 procent af den samlede produktion af plastik til emballage. Det svarede i 2014 til knap 81 millioner ton. 95 procent af emballagen bliver kun brugt en enkelt gang. Herefter ryger den ud af cirkulation, er tabt for økonomien og bliver for næsten en tredjedels vedkommende efterladt i naturen.

EN FJOLLET IDE BREDER SIG

Koh Lipe lignede en overgang noget, der var løgn. Den lille ø på grænsen til Malaysia var for bare ti år siden en søvrig lille bid af paradys uden andre besøgende end dem, der blev sat af de lokale fiskerbåde. I løbet af få år blev øen hjemsted for over hundrede hoteller, flokke af turister og uendelige mængder affald. Det flød overalt på øen, strandene og i havet. Det kunne ikke blive ved med at gå:

”Enten dør vi med alt det plastik. Eller også gør vi noget ved det,” siger Darius Vakili, der har boet på Koh Lipe i 15 år.

Sammen med en håndfuld venner besluttede han for to og et halvt år siden at rydde op på nabøen Koh Adang ved de lokale fiskeres vandkilde. De fik et par hoteller til at sponsorere longtail-både, frokost og sække og kom hjem efter tre timers arbejde med 200 kg skrald.

”Det var egentlig en fjollet ide,” siger Darius Vakili om den spontane indskydelse, der hurtigt tog fart. ”Hvem gider lige samle skrald op på en afsides ø?”

Det er der mange, der gør. På to og et halvt år har Trash Hero afholdt

over 650 skraldeindsamlinger og fået 12.000 mennesker til at springe ud som skraldehelte. Ideen spredte sig hurtigt fra Koh Lipe til 11 andre steder i Thailand og videre til Indonesien, Malaysia, Tjekkiet og snart også New York.

På en enkelt strand tæt ved Koh Lipe mødte de så store bunker af skrald, at de ikke kunne fjerne det på en dag. Eller en uge. Så de byggede en camp på øen, og i løbet af tre måneder samlede frivillige campister 30 ton affald sammen. Herunder 80.000 klipklappere, 16.000 engangslightere og 61.500 plasticflasker.

Det indsamlede affald bliver overdraget til private firmaer, sorteret i hånden og sendt videre til genbrug. Nogle steder i Thailand er de i stand til at genbruge op til 80 procent af affaldet, andre steder kun 50 procent. Resten havner på lossepladser på fastlandet.

FORSKER: BRANCHEN MÅ TAGE ANSVAR

På Koh Hin Ngam er den tiårige helt kravlet ind i et buskads. Han skovler

FRIVILLIGE – FLEST TURISTER – INDSAMLER SÆKKEVIS AF AFFALD PÅ EN AF THAILANDS MANGE SMÅØER.

plastik op og får fyldt sin første sæk på et kvarter. Rundt om ham arbejder folk fra så fjerne steder som Sibirien, Italien og Iran – i alt 12 nationaliteter er repræsenteret.

Solen brænder hårdt ned over øen. UV-strålerne får plastikken til at forvitte, og noget af det smuldrer ved første berøring. På den måde er det et fedt, om plastik bliver smidt til lands eller til vands, siger Henrik Beha Pedersen og forklarer, at det alligevel ender i samme suppe. På land bliver det gradvist nedbrudt til mikroplast, som siden bliver skyllet ud i vandet.

Forskerne ved, at de mikroskopiske plastpartikler kan holde sig i mange hundrede år. De ved, at partiklerne finder vej ind i fødekæden gennem fisk og plankton. At der allerede er fundet plastik i fødevarer som skaldyr, fisk, honning og vin. Og at sprøjtegifte og andre problematiske stoffer tiltrækkes og klæber sig til plastik i vandmiljøet. Men omfanget af problemet og konsekvenserne

af det kender ingen. Der mangler stadig viden på området.

"Pointen er bare, at vi ikke behøver så meget viden, før vi gør noget ved det. Vi behøver ikke måle det i vores blod. Vi skal etablere et forsigtighedsprincip, og vi skal begynde i Asien," siger Henrik Beha Pedersen, der ikke har noget ønske om at forbyde plastik eller leve i en verden uden.

"Plastik kan være et fantastisk produkt. Men sådan som vi taber det til miljøet i dag, bliver det en boomerang, som kommer til at ramme os i hovedet i takt med den stigende produktion," siger han.

De seneste godt 50 år er produktionen af plastik steget fra 15 millioner ton til 311 millioner ton om året. Og de næste 20 år ventes den at vokse yderligere til det dobbelte. Det gør det umuligt at løse problemet med strandrensninger alene.

"Vi vil aldrig kunne rense så meget, som vi udleder," siger Henrik Beha Pedersen og påpeger, at det er vigtigere at stoppe lækket.

LIFE IN PLASTIC – KNAK-SÅ-FANTASTIC

- I 2002 forbød **Bangladesh** som det første land i verden plasticposer, da det kom frem, at de havde tilstoppet kloakker og dræn under landets store oversvømmelser
- Seks år senere fulgte **Rwanda** trop sammen med **Kina**, der fik reduceret antallet af poser i cirkulation med omkring 40 milliarder på bare et år
- Over 25 lande på verdensplan har i dag enten forbudt eller lagt afgift på brugen af engangsposer
- **Thailand** er storforbruger af flamingo. 61 millioner frokostbokse og kopper af flamingo bliver brugt og smidt ud hver eneste dag
- I sydamerikanske **Guyana** udgør maddemballage af flamingo op til fem procent af den samlede affaldsmængde. Landet planlægger at forbyde import og brug af flamingo fra i år

Kilde: Rapporten The New Plastics Economy fra World Economic Forum og Thailands Pollution Control Department

Nogen tjener penge på det her, men ingen tager ansvar for at løse problemet.

Henrik Beha Pedersen,
miljøbiolog og grundlægger af
Plastic Change

ASIENS 5 STØRSTE PLASTIKFORURENERE

• Kina, Indonesien, Filippinerne, Thailand og Vietnam er ansvarlige for mellem 55 og 60 procent af den plastik, der havner i verdenshavene

STEMMING THE TIDE

- Det anslås, at forbruget af plastik i 2025 vil være steget med 80 procent i Asien som hele. Og at havet til den tid vil indeholde et ton plastik for hver tre ton fisk, hvis regionen ikke får styr på sit affald
- En koncentreret og koordineret indsats i de fem største udleder-lande vil kunne reducere den samlede udledning af plastik i verden med 45 procent over de næste ti år
- Det handler om at få samlet affaldet ind. Få lukket hullerne i systemet, der håndterer det indsamlede affald. Omdanne affald til brændstof eller elektricitet. Sortere affaldet og genbruge, hvad genbruges kan.

Og få forureneren til at betale for det.

"Nogen tjener penge på det her, men ingen tager ansvar for at løse problemet. Her bliver vi nødt til at kigge tilbage på producenten," siger Henrik Beha Pedersen og foreslår to konkrete steder at sætte ind: Branchen skal blive enig med sig selv om kun at producere plastik, der kan genbruges. Og så skal der en form for afgift på råmaterialerne, for eksempel så det koster, hver gang man producerer et gram plastik.

"Producenterne har to valg, som jeg ser det: Enten gør de det af sig selv. Eller også læner de sig tilbage og ender med at blive reguleret hårdt fra oven."

EN DAG SPØRGER UNGERNE OS ...

Det er en voldsom udfordring, erkender Henrik Beha Pedersen. Og det kommer til at koste mange milliarder at få etableret en ordentlig infrastruktur, så plasticprodukter kan blive samlet sammen, sorteret og genbrugt. Den gode nyhed er, at der også er penge at tjene på den grønne udvikling. Og at innovative hoveder allerede er i gang med at fjerne plastik fra tekstil og cremer, rense spildevandet mere grundigt, strikke karklude samt opfinde spiseligt engangsbestik og komposterbar emballage.

I Thailand har Trash Hero blandt andet udviklet en drikkedunk af rust-

frit stål, der kan købes for 200 baht (40 kroner) og fyldes gratis på stadig flere restauranter, hoteller og butikker. Målet er, at dunken skal kunne købes allerede i lufthavnen i Bangkok og fyldes på hvert et gadehjørne, så ingen i Thailand behøver købe en eneste flaske vand.

"Tænk, hvis der slet ikke var nogen plasticflasker fra Nestlé," siger Darius Vakili og holder et blåt skruelåg frem mellem to fingre. "Alene det her vil jo være her længere end nogen af os."

Han frygter den dag, nutidens børn prikker ham på skulderen og spørger, hvad vi har gjort ved naturen. Vi er nødt til at redde deres fremtid, mener han. Eller i hvert fald gøre forsøget.

"Jeg tror, at flere og flere mennesker indser, at klokken er fem minutter i tolv. At vi er nødt til at ændre noget. Det er første skridt," siger Darius Vakili og glæder sig over, at stadig flere møder op til de ugentlige skraldeindsamlinger.

"De kunne kalde det fjollet. De kunne drikke en cocktail på stranden, nyde solen og slappe af. I stedet spilder de deres ferie på at samle skrald op. Det giver mig håb."

Læs mere i rapporten *Stemming the Tide* fra Ocean Conservancy og McKinsey Center for Business and Environment.

FOTO: ANT PHOTO LIBRARY/SCANPIX

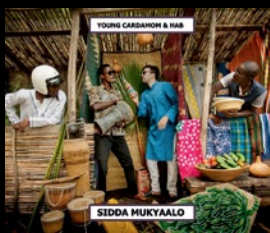
Byen er alt, jeg har

MUSIK: "So when your daddy is the Minister for Work & Transportation – so where do you think the funds came for your Western education?"

Der stilles kritiske spørgsmål på EP'en *Sidda Mukyaalo* (ingen vej tilbage til landsbyen), som de to unge ugandiske kunstnere Young Cardamom (YC) og HAB står bag.

EP'en trækker på YC's og HABs egne historier. YC er tredje generations asiatisk afrikaner og siger til mediet Okay Africa: "Byen er alt, jeg har," mens HAB forklarer, at selv om han har en landsby at vende hjem til, er hans fremtid i byen. EP'en handler om alt det, der bobler lige under overfladen i Ugandas hovedstad, Kampala. Teksterne fletter temaer om gadeliv, race og socialklasse sammen til små historier, som serveres på engelsk, hindi, luganda, swahili, runyoro og nubi.

Bonusinfo: YC er søn af den indisk-ugandiske universitetsprofessor Mamood Mamdani og den indiske instruktør Mira Nair

SIDDA MUKYAALO

Musik og tekst: Young Cardamom & HAB
Foto/video: Martin Kharumwa
www.soundcloud.com/yc_hab

Facebook: www.facebook.com/youngcardamom.hab

Minder på sten

FILM: Den tysk-kurdiske film *Bîranî-nen li ser kevîrî* (Minder på sten) er en film om arbejdet med at lave en film om al-Anfal folkemordet på kurderne i Irak i 1988. Handlingen udspiller sig, efter Saddam Hussein er blevet væltet.

Barndomsvennerne Hussein og Alan sætter sig for at producere en spillefilm. Det udvikler sig hurtigt til en besværlig affære, og filmen bliver til en tragikomisk fortælling om en tung fortid.

Den kurdiske instruktør Shawkat Amin Korki blev født i 1973 i Irakisk Kurdistan, hvorfra han blev tvunget i eksil i Iran i 25 år. Her begyndte han at arbejde med teater, tv og film, og vendte så tilbage til Irak i 1999.

De færreste forbinder Kurdistan og Irak med filmproduktion, men Korki har både produceret flere kortfilm og været med til at organisere den første kortfilmsfestival i Erbil i Irakisk Kurdistan.

BÎRANÎNEN LI SER KEVÎRÎ

Instruktør: Shawkat Amin Korki
Manuskript: Mehmet Aktaş, Shawkat Amin Korki
Produktion: mítosfilm
Spilletid: 97 minutter

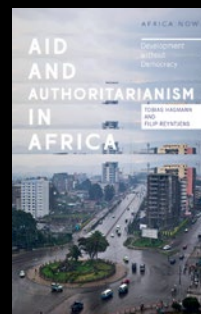
Følg: www.facebook.com/Shawkat.A.Korki

Udvikling uden demokrati?

BOG: I 1990'erne steg antallet af afrikanske lande, der indførte flerpartisystem, og i 2007 havde over halvdelen af landene i Afrika afholdt valg med flere en ét partier på stemmesedlen. Men til trods for at oppositionspartier mange steder vinder større opbakning, rulles den demokratiske udvikling mange steder tilbage. Selv i lande med veletablerede flerpartisystemer ses autoritære regimer arbejde for indskrænkning af oppositionens råderum.

Det er særligt interessant set i lyset af, at godt halvdelen af de afrikanske lande, der har modtaget mest udviklingsbistand siden 2013, er autoritære systemer. Bogen *Aid and Authoritarianism in Africa* stiller spørgsmål om, i hvilket omfang international bistand bidrager til at styrke de autoritære regimer.

Bogens forfatter Tobias Hagmann er tilknyttet Roskilde Universitetscenter, hvor han er lektor ved Department of Social Sciences and Business.

AID AND AUTHORITARIANISM IN AFRICA: DEVELOPMENT WITHOUT DEMOCRACY

Forfatter: Tobias Hagmann
Redaktør: Filip Reyntjens
Forlag: Zed Books
Sider: 204
Pris: 39,95 dollars (paperback)

Følg @writingpolitics

"MÆGTIGE LØVE, BESEJRER AF FLODER"

Afrikanske ledere har en historisk hang til opulente titler. For store mænd har store titler.

AF JEPPE VILLADSEN

■ "KEJSER", "messias", "excellence", "frelser". Afrikas statsoverhoveder har gennem historien ikke været nærige med de titler, de har skænket sig selv. Første mand på podiet var Ghanas premierminister, da landet som det første i Afrika syd for Sahara vandt selvstændighed i 1957. Den nytiltrådte Nkrumah, der var uddannet lærer, gav sig selv en titel, som svarede til ansvaret: "Osagyefo Dr. Kwame Nkrumah, præsident på livstid i republikken Ghana", hvor "Osagyefo" er et hovedingenavn, som kan oversættes til *frelser* eller *forløser*.

Det var i øvrigt også Nkrumah, som indledte en særlig afrikansk tradition for at bruge "Dr." i den præsidentielle titel, helt uagtet eventuel besiddelse af de fornødne meritter fra universitetet eller ej. Livstidsdelen blev dog fjernet fra titlen, efter at den socialistiske Nkrumah i 1966 var blevet styrtet ved et CIA-støttet kup, mens han var på statsbesøg i Nordvietnam og Kina.

Etiopiens Haile Selassie gav ikke alene sig selv rang først af konge, siden kejser, men hævdede også at være en direkte efterkommer af dronningen af Saba og det salomonske dynasti.

Og så var der præsidenten i Den Centralafrikanske Republik med det borgerlige navn Jean-Bédél Bokassa,

som i perioden 1976-79 forvandlede det ludfattige land til et kejserrige. Da han den 4. december 1977 lod sig krone bærende en diamantbesat krone til en værdi af over 100 millioner kroner, var det med titel som "hans kejserlige majestæt Bokassa I, kejser af Centralafrika efter det centralafrikanske folks vilje, forenet inden for det nationale politiske parti, MESAN".

Den altbesejrende kriger, der på grund af sin udholdenhed og urokkelige vilje til at vinde går fra erobring til erobring og efterlader ild i sit kølvand.

Fra 1972 titel på præsident Mobutu for det daværende Zaire, i dag DR Congo.

Vi må naturligvis heller ikke glemme Zaires berygtede kleptokrat Mobutu, som ikke alene forsynede sig selv med guld og rigdomme, men også tog godt for sig af navne. I 1972 fik han navneforandring fra Joseph-Desiré Mobutu til "Mobutu Sese Seko Kuku Ngbendu Wa Za Banga", hvilket ifølge den officielle statslige oversættelse betyder "den altbesejrende kri-

ger, der på grund af sin udholdenhed og urokkelige vilje til at vinde går fra erobring til erobring og efterlader ild i sit kølvand".

Retfærdigvis skal det siges, at afrikanske statsledere ingenlunde har monopol på pompøse titler. Også europæiske eneherskere har været hittepåsomme med titler. Eksempelvis den rumænske enehersker Nicolae Ceaușescu, der indtil sin pludselige død i 1989 bar titler som "Conducător" ("Leder") og "Geniul din Carpați" ("Geniet fra Karpaterne").

MÆGTIGE LØVE

Dr. Njunga M. Mulikita er forsker ved Dag Hammarskjöld Institute for Peace and Conflict Studies på Zambias Copperbelt University. Han mener, at titlerne har givet kontinentets statsledere en fornemmelse af en messiansk skæbne:

"Tiraderne og de taktfaste tilråb fra heltedyrkerne har forledt mange afrikanske ledere til at tro, at forsynet havde udvalgt dem til at lede deres folk, indtil deres dødelighed ville gøre en ende på deres regeringstid," skriver Njunga M. Mulikita.

Malawis første præsident lod sig titeltale som "hans excellence præsident på livstid for republikken Malawi, Ngwazi Dr. Hastings Kamuzu Banda,

“

Kontinentet har kort sagt ingen traditioner for demokrati, hvorfor det falder naturligt for lederne at blive siddende på livstid.

BOKASSA, DEN CENTRAL-AFRIKANSKE REPUBLIK (ØVERST)
MOBUTO, ZAIRE (MIDT)
NKRUMAH, GHANA (NEDERST)

hvor "Ngwazi" kan oversættes til "mægtige løve" eller "høvdingenes høvding".

Og netop "høvding" er et nøgleord. Kernen i de storladne tituleringer er den høvdingekultur, som lever i bedste velgående. Nelson Mandela, der selv var en lysende asketisk undtagelse, langede ved flere lejligheder ud efter de afrikanske ledes høvdingementalitet, der indebærer, at magten demonstreres gennem rigdom og statussymboler. Det forventes af befolkningen, ja, kræves ligefrem for at få befolkningens respekt og beundring, at lederne lever som store mænd og eksempelvis, som jeg har oplevet det i Kenya, ankommer til selv mindre landsbyer i en kortge på 11-12 land-

cruisere og kongebåle Mercedes-biler. Så længe de blot husker at dele ud af rigdommene til deres familie, stamme og landsby.

SEX OG PENGE

Historisk har afrikanske høvdinge og konger ikke været på valg. Og heller ikke de europæiske koloniherrer fremmede demokratiet, mens de regerede over Afrika. Faktisk er de enorme befolkninger, som mange afrikanske præsidenter er udstyret med, en direkte forfatningsmæssig arv fra kolonistyreets magtfulde guvernørpost.

Kontinentet har kort sagt ingen traditioner for demokrati, hvorfor det falder naturligt for lederne at blive siddende på livstid. Som dansk afrikaforsk-

nings grand old man Holger Bernt Hansen har forklaret, mener lederne selv, at de holder sammen på hele butikken – og jo længere tid de sidder, jo mere uundværlige føler de sig.

Den yngre generation af statsledere har skruet lidt ned for titlerne, men den bagvedliggende høvdingekultur lever i bedste velgående. Tag nu bare Mandelas efterfølger Jacob Zuma, der siden starten af sit politiske liv har været indsyttet i korruptionssager. Skandalerne har fulgt Zuma som fluer om en varm mødding både før og under hans tid som præsident, herunder anklager om voldtægt og korruption. Altså sex og penge – præcis de to ting, som vælter folkevalgte overalt i verden.

Men Zuma har igen og igen klaret frisag og opretholdt en betydelig folkelig popularitet ved konsekvent at spille høvdingenrollen både på den politiske scene og privat som avlshingst af en patriark med fire (nuværende) koner og anslået 22 børn, heraf en del født uden for ægteskaberne.

ÆRES-SORT-BÆLTE

Selvom amokløbet af superlativer er ved at dø ud med den gamle garde, eksisterer fænomenet skam endnu. Den 16. juni 2015 udsendte den gambiske regeringskontor en erklæring, der fastslog, at landets præsident fremover bør tiltales "hans excellence sheik professor Alhaji Dr. Yahya A.J.J. Jammeh Babili Mansa".

"Babili Mansa", som præsidenten ellers havde droppet året før, kan oversættes til "øverste brobygger" eller "besejrer af floder". Eftersom brobygning ikke lige er, hvad Gambias leder siden 1994 er kendt for, må man gå ud fra, at "Babili Mansa"-tilføjelsen mere går på det med at besejre floder.

Zimbabwes Robert Mugabe er også stadig godt med, når det gælder sproglige forsiringer. Det statslige tv titulerer den i skrivende stund 92-årige præsident "hans excellence, præsidenten, Robert Gabriel Mugabe og øverstbefalende for Zimbabwes forsvarsstyrker". Ved officielle arrangementer tilføjes ofte "protektor for krigsveteraner, førstesekretær for partiet og æresrektor for statsuniversiteterne". Nogle gange endda yderligere: "nationens førsteborger", "æres-sort-bælte" (i ta-ekwondo) og "professor i diplomati".

Folkevalgt eller ej. En afrikansk statsleder er først og fremmest en høvding. •

Giftskan- dale pres- ser styret i Vietnam

I HUNDREDVIS af mennesker er blevet syge af at spise forgiftede fisk i Vietnam, efter at havet på en lang strækning ud for den centrale del af landet er blevet forurennet.

Det vietnamesiske styres passivitet over for giftskandalen har udløst folkelige protester i Hanoi, Ho Chi Minh Ciby og andre byer. Miljøskandalen har udviklet sig til den største udfordring for den kommunistiske regering i flere år, vurderer det amerikanske medie New York Times.

Forureningen menes at være forårsaget af kemiske rensmidler fra et nyanlagt stålværk, som har en taiwansk ejer. Kritikere har mistanke om, at korruption på højeste politiske niveau er forklaringen på, at styret ikke har grebet ind.

Stålværket bedyrer at have overholdt vietnamesisk miljølovgivning. • /RH

Fortiden indhenter afrikanske despoter

AF REGNER HANSEN

■ EN NY FN-UNDERSØGELSE fastslår, at højtstående repræsentanter for den eritreiske stat og regeringsparti har begået drab, tortur og andre forbrydelser mod menneskeheden gennem de 25 år, der er gået, siden løsrivelsen fra Etiopien.

Det er sket på en omfattende og systematisk måde, og der er ikke udsigt til, at det eritreiske retssystem vil gribe ind.

"Eritrea er en autoritær stat. Der er intet uafhængigt retsvæsen," fastslår Mike Smith i forbindelse med offentliggørelsen af undersøgelsen.

Han er formand for den FN-kommission, som har undersøgt menneskerettighedsforholdene i Eritrea.

Mike Smith konkluderer, at det internationale samfund bør skride til handling ved at lade Den Internationale Straffedomstol (ICC) og "andre tilgængelige mekanismer" indlede en retslig undersøgelse af overgrebene.

Meldingen om Eritrea (foto) viser, at despoter i Afrika ikke længere kan vide sig sikre på at undgå retsforfølgelse for overgreb.

For nylig kendte en særdomstol Tchads mangeårige diktator Hissène Habré skyldig i forbrydelser mod menneskeheden, herunder personlig deltagelse i voldtægt. Habré skal afsones en dom på livsvarigt fængsel.

Særdomstolen var oprettet af Den Afrikanske Union (AU) og Senegal. •

Jordanske kvinder bliver "shefighters"

RASHA SALIH, 26 år og bogholder, blev forsøgt overfaldet i elevatoren i sin beboelsesejendom i Ammans centrum. Men Rasha Salih vidste, hvordan hun kunne afvise angrebet.

Hun er nemlig blandt foreløbig 2.000 kvinder, som har gennemgået et kursus på She-Fighter, det første og eneste center for selvforvar for kvinder.

Det skriver britiske *The Guardian*.

Hensigten med kurset er at give kvinder selvtillid og redskaber til at modstå overgreb i et samfund, hvor kønsbestemt vold er meget udbredt. Næsten en fjerdedel af alle jordanske

kvinder under 50 år skønnes at være blevet udsat for fysisk eller seksuel vold af en mand.

Efter jordansk lov sættes hensynet til forsoning mellem parterne over anerkendelsen af kvinders rettigheder. • /RH

Colombia

54/

PARFUME FORTRÆNGER KRUDTSLAM

Dybt inde i den colombianske jungle ligger en lejr med FARC-guerillaer, som drømmer om at kæmpe videre med politik i stedet for våben. Men de frygter at være ubevæbnede, selvom en fredsaftale er lige om hjørnet.

AF LISE JOSEFSEN HERMANN, CHOCÓ

NOGET AF DET FØRSTE, MAN LÆGGER MÆRKE TIL I LEJREN, ER DE VELDUFTENDE GUERRILLASOLDATER. HER DUFTER AF PARFUME.

“

Det er vigtigt, vi skaber noget, folk kan lave, så de har noget at leve af uden at miste det kollektive.

Pablo Atrato
FARC-ledelsen i front 57 og
Bloque Efraín Guzmán

■ GRØN, DYB JUNGLE så langt øjet rækker. Og et virvar af floder og vandløb. Langs floderne er der af og til små landsbyer oftest befolket af afrocolombianere. Vi er i et af de fugtigste steder i verden: Chocó-departementet, dybt inde i den colombianske jungle nær grænsen til Panama.

En landsby i vildniset bærer det eksotiske navn Mesopotamia. Et stykke derfra ligger en af højborgene for den colombianske guerillagruppe FARC, nemlig oprørsgruppens 57 front – i alt omkring 45 guerillasoldater. Det er efter sigende den stærkeste militære front i FARC og en del af kampstyrken i den såkaldte Blóque Efraín Guzmán. Hver femte dag flytter de omkring 45 guerillasoldater

deres lejr til et nyt sted i junglen.

I lejren har alle gummistøvler på, og telduge dækker over de brædder, der gør det ud for deres *caletas* – de midlertidige senge. Det minder lidt om en slags spejderlejr med campingkøkken, bad i floden og fællesskabet. Men der er en væsentlig forskel. Våbnene. Alle i lejren har våben på sig, typisk automatgeværer som AK-47, som er slængt over skulderen. Selvom FARC har været i seriøse fredsforhandlinger med den colombianske regering siden 2012, er guerrillaen stadig på vagt. ”Indtil aftalen er underskrevet, ved man aldrig, hvad der sker.” (Artiklen er skrevet kort før fredsftalens underskrivelse), siger den 20-

årige Samir Ramírez Córdoba, som har tjansen med at stå vagt uden for lejren.

SKAL JEG DØ, SKAL JEG SE GODT UD

Noget af det første, man lægger mærke til i lejren, er de velduftende guerillasoldater. Her dufter af parfume. Og så de smukke kvinder med makeup, smykker og neglelak. Gisel sidder i sin caleta. Hun har sat et spejl op i forlængelse af en lang pind. Hun sidder og flir negle. Hun har været i FARC, siden hun var ni år gammel. Efter at højreorienterede paramilitære grupper slog tre af hendes brødre ihjel, søgte hun i sikkerhed hos guerrillaen, fortæller hun. Som teenager fik

APPLE. GUERRILLAENS Udstyr har ændret sig siden Ches Guevaras dage. Billedet her er dog fra en anden FARC-lejr end den, der omtales i artiklen.

Gisel et barn, som hun bortadopte-rede, da det var to måneder gammelt. Hun har ikke set sin mor, siden hun sluttede sig til FARC for 18 år siden. Hvordan kan man forestille sig et andet liv, hvis man kom herind som ni-årig?

Mens der er undervisning i det fælles telt særligt sat op til formålet, holder en anden kvinde et fast greb om sit stormgevær. Neglene er lakerede med en skarp pink neglelak. De fleste gør meget ud af deres udseende inden en vigtig kamp, fortæller en kvindelig kombattant mig. De vil ikke risikere at falde i kamp og senere blive fundet og ikke se godt ud.

De fleste, jeg taler med i lejren, har samme svar, når jeg spørger, hvad de drømmer om at lave i fremtiden. "Vi vil lave det, vi får besked på. Dét, organisationen (som de kalder FARC) har brug for, at vi laver." Nogle gange er det nærmest, som om de ikke forstår mit spørgsmål. Hvad jeg har lyst til, drømmer om?

FREDSFORHANDLINGER

FARC – Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia har siddet i fredsforhandlinger med den colombianske regering siden 2012 i Havana, Cuba. FARC er en marxistisk oprørsgruppe, der blev dannet i 1964.

Der er lavet aftaler i forhold til konflikts ofre, landbrugsreform, FARCs politiske fremtid, narkokriminalitet og den juridiske ramme for fredsprocessen.

Nogle fortæller, at de glæder sig til at blive genforenet med familierne. De taler alle om at fortsætte i organisationen. Om at fortsætte sammen med deres kammerater, som de er vant til at gå i døden for. Om at fortsætte kampen for retfærdighed og et andet Colombia. Det er vel i grunden ikke så mærkeligt?

En af lederne i lejren holder små sessions med soldaterne, hvor de taler om fremtiden. Hvad kan du tænke dig at lave fremover? Være chauffør? Samir vil gerne være skolelærer, betror han. For sygeplejerske er ikke lige ham. Og det er ligesom de muligheder, der er, siger han. Og han kan godt lide at lære fra sig. Han vil gerne være en del af organisationen også i fremtiden, lave politik og fortsætte med at arbejde for folket. Lave politik uden våben. Og et eller andet skal man jo leve af.

Samir kom ind i FARC, da han var 15. "Jeg ville ind i guerillaen, fordi jeg så, hvordan de hjalp fattige landmænd," fortæller han. Han har gået i skole til sjette klasse. Han overvejer også at fortsætte skolen, efter at han og kammeraterne i FARC har nedlagt våbnene.

Selvom de har lært en del i guerillaen, er der stadig mange, der ikke rigtig kan læse og skrive. Nu hvor FARC holder våbenhvile, bruger guerillaerne meget tid på at følge med i fredsforhandlingerne og i det hele taget forberede sig på tiden efter en fredsaf-tale. De vil gerne skabe et politisk parti – sådan som andre oprørsgrupper rundt om i verden har gjort før dem.

SLANGE PÅ BESØG

Colombia har en blodig forhistorie, hvad det angår. Som et led i fredsforhandlinger blev partiet Unión Patriótica skabt i 1985. Det endte med mordet på to præsidentkandidater, adskillige parlamentsmedlemmer og borgmestre. I alt blev omkring 3.000-5.000 medlemmer af UP slået ihjel (tallet varierer meget alt efter kilder). Den frygt sidder dybt i guerillamedlemmerne.

"Hvis vi skal aflevere vores våben, så skal de andre (de paramilitære) også gøre det. Ellers kan de jo bare slå os ihjel. Vi vil være ubevæbnede og ude af stand til at forsvare os," lyder det fra Samir.

Til den daglige undervisningssession taler alle om, at der var fare på færde i nat. En giftig slange var på besøg i lejren, men nogle af guerillasol-

DEMABILISERING

- Ifølge officielle skøn er der mellem 6.500-8.500 guerilla-soldater i FARC
- Det er stadig ikke aftalt, hvad de skal have i løn, i den første tid efter de nedlægger våbnene.
- Parterne er blevet enige om 23 såkaldte koncentrations-zoner og otte lejre, hvor guerillaerne skal opholde sig op til seks måneder efter underskrivelsen af en fredsaf-tale. Her vil være repræsentanter for FN og det er også her, at nedlæggelsen af våbnene vil foregå.
- Det er besluttet, at FN skal overvåge demobiliseringen af FARC.

“

Hvis vi skal aflevere vores våben, så skal de andre (de paramilitære) også gøre det. Ellers kan de jo bare slå os ihjel.

Samir Ramírez Córdoba, 20 år
FARC-partisan

daterne stod op og slog den ihjel. Det er tydeligt, at de er bange for slanger – og de kommer ofte på besøg i sådan en lejr inde i junglen, fortæller de. Og det er ikke det eneste, de er bange for. Emnet med de paramilitære bliver diskuteret ivrigt. Hvordan kan man stole på regeringen, når de siger, der er garanti for vores sikkerhed? Flere har hørt, at de paramilitære er tæt her på området, hvor den mobile lejr er.

Dagen i FARC-lejren starter med, at køkkenholdet har lavet kaffe. Tintico, som de siger i Colombia. Klokken er halv seks, og det er lige ved at blive lyst. Bagefter er der morgensamling, hvor fronten samles og står på rad og række. De taler om dagens pligter og opgaver. Det øjeblik på dagen, der minder mest om, at her er tale om en hær. En hær, der venter med maskingeværet over skuldrene. Tålmodigt og bekymret. Men militærdisciplinen varer kun få minutter, så opløses gruppen igen. Det virker meget symbolsk. En hær af guerillasoldater, der bare venter på grønt lys fra ledelsen til at komme ud fra junglen, nedlægge våbnene og komme i gang med det civile liv.

Pablo Atrato er en del af ledelsen i front 57 og i Bloque Efraín Guzmán. "Selvfølgelig har jeg set mange døde på begge sider. Det er uundgåeligt i krig. Det er dét, vi vil undgå. Krigen er ikke noget, nogen ønsker. Den fører vold, døde og fordrevne med sig." Samtidig er han helt bevidst om, at det ikke bliver nogen let øvelse at nedlægge våbnene efter alle de år i kamp.

"Det eneste, vi kender, er volden og krigen. Det vil ikke være let af adskille sig fra det. Man føler, at det er en del af ens liv at være bevæbnet. Det er vigtigt, vi skaber noget, folk kan lade, så de har noget at leve af uden at miste det kollektive," siger Pablo.

"FORPLIGTEDE TIL FREDEN"

Lejrens alderspræsident, Alexander, ligger syg med influenza – eller er det malaria? Mange i lejren har problemer

med malaria, fortæller de. Rygsække- ne står altid klar i deres caletas, pakket, så soldaterne er klar til at tage hurtigt afsted. Det er dog ikke noget, der er nødvendigt her under våbenhvilen. Nogle af guerillaerne hænger deres maskinpistol og vest over en pæl, mens de afslappede ser serier på deres tablets eller fodrer kæledyrene. En har flere grønne papegøjer, som han fodrer ved siden af sin caleta. En anden har et indfanget lille jungledyr. En tredje har en hund. Nogle af dem har kun halvdelen af deres uniform på. Der bliver afleveret en kasse øl, hvor der vist også er nogle flasker med noget stærkere i. I det hele taget er stemningen afslappet. Guerillaerne

er klar til at nedlægge våbnene og komme ud fra skjuleet i junglen og deltage i det civile liv i Colombia.

"Men vi er usikre på, hvad der vil ske. Vi er mange, der er virkelig bange. Men vi revolutionære er vant til det, det er ikke nyt for os at være bange. Og vi har satset alt på den politiske udvej," fortæller Pablo Atrato.

Vil en fredsaftale med FARC bringe fred til Colombia? Comprometidos por la paz – forpligtede til freden – fastslår teksten på et skilt i en landsby på vej tilbage fra FARC-lejren. Som et slags svar fra civilbefolkningen her i området.

Spørgsmålet er, om og hvornår hele Colombia kan sige det samme. •

FRED MED FALDGRUBER

Den colombianske guerillagrube FARC er den sidste store aktør i Latinamerika, når det kommer til væbnet politisk kamp. Regionens historie tæller navne som Lysende Sti (Sendero Luminoso) i Peru, Sandinisterne (FSLN) i Nicaragua, FMLN i El Salvador og URNG i Guatemala. Spørgsmålet er, hvad Colombia kan lære af fredsprocesserne i lande som for eksempel El Salvador og Guatemala.

Den væbnede konflikt i Colombia har været siden dannelsen af FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia) for 52 år siden. Ud over FARC er der også andre guerillagrupper og højreorienterede militser, de såkaldte paramilitære.

Trods den mangeårige konflikt er Colombia et land i positiv økonomisk udvikling.

FN fulgte afvæbningen

Det modsatte kan man sige om mellem-amerikanske **Guatemala** og **El Salvador**, der begge er skrøbelige økonomier og demokratier. Borgerkrigen i El Salvador var ekstremt voldelig og varede i tolv år frem til 1992. Fredsprocessen sluttede med skabelsen af det politiske parti, der i dag hedder FMLN, og blev en del af en regeringskoalition i 2009. I Guatemala var der borgerkrig i 36 år frem til 1996. I begge lande indsatte FN fredsbevarende missioner og fulgte demobiliseringen af guerillaerne og gennemførelse af fredstalerne særlige zoner for guerillaen.

Det samme er aftalt skal ske i Colombia. FN har faktisk inviteret El Salvador med til at bevidne FARCs nedlæggelse af våbnene. Netop El Salvadors fredsproces har været inspiration for Colombias præsident de Santos.

Fra borgerkrig til gangstervælde

Men der er ikke bare positive erfaringer fra de to lande.

I **El Salvador** kunne de berygtede Las Maras, som kaldes verdens farligste bande, stortrives i rummet efter borgerkrigen. En lektie om, hvordan en succesrig demobilisering i Colombia bør opfattes bredt og ikke bare omfatte FARC.

I **Guatemala** betød tiden efter fredsaftalen politisk ustabilitet. Og det er stadig ikke rigtig lykkedes at lave et ordenligt retsopgør med fortidens forbrydelser, der fortsat spiller en rolle her 20 år efter fredsaftalen. Senest har der været et historisk retsopgør, hvor mayakvinder søger retfærdighed for voldtægter og andre forbrydelser, der blev begået under borgerkrigen. Alt sammen advarsler om de udfordringer, der også venter Colombia efter en fredsaftale.

Både i El Salvador og Guatemala afleverede guerillasoldater våbnene ved offentlige ceremonier med repræsentanter for FN, hvilket FARC har meldt ud, de ikke ønsker, da det vil blive opfattet som en ydmygelse. FN's deltagelse i fredsprocesserne i de to mellemamerikanske lande opfattes generelt som succesfuld.

Migration

Der er pres mod Europas grænser. På verdensplan har migrationen dog været nogenlunde konstant gennem fem årtier. Men ruterne og formerne ændrer skriver Niels Boel, forfatter til bogen Migration – En verden i bevægelse.

AF NIELS BOEL

OVER HEGNET? SÅ BRUG NETVÆRKET

A stylized illustration in black and white with a blue sky background. It depicts a person in silhouette climbing over a barbed wire fence. Below the fence, another silhouette of a person is visible, and a sign on the fence reads 'NO TRESPASSING'. The title 'OVER HEGNET? SÅ BRUG NETVÆRKET' is overlaid in large, bold, yellow letters.

FAR du som turist i Rom lyst til at købe en turistsouvenir for foden af Den Spanske Trappe, kunne det meget vel være 32-årige Kuirs Bobadkhri, der solgte dig platten eller Peters Kirke-modellen.

Han er fra Bangladesh, men bor i Rom, hvor han sælger turistartikler fra en kiosk på hjul.

Der er også andre bangladeshere og enkelte afrikanere på pladsen, som sælger paraplyer, kopier af modetasker eller plasticlegotøj. Pludselig ankommer politiet. Nogle af gadesælgerne pakker deres turisttingeltangel

sammen i en ruf og forsvinder rundt om et hjørne. Andre gemmer fluks deres varesortiment – for eksempel i skraldespande eller bag gitterporte – og går så ubekymret videre.

Kuirs Bobadkhri fortsætter ufortrødent sit arbejde. Han fortæller: “De, som løber væk, er papirløse indvandrere. Selvom de egentlig skulle udvises, fordi de ikke har opholdstilladelse, gør politiet dem ikke noget. Der er nemlig alt for mange i fængslerne. Men politiet kan beslaglægge deres varer, og det ville være en økonomisk bet.”

Kuirs selv har sine papirer i orden, siger han. Så fortæller han sin historie: Han ankom til Italien i 2004. Selvom Bangladesh er medlem af Commonwealth (sammenslutningen af tidligere britiske kolonier), er der det seneste årti foretaget så mange stramninger i indvandrerlovene i Storbritannien, at det er nemmere at komme til Italien.

Kuirs havde i forvejen en onkel, som arbejdede her. Som så mange andre bangladeshere og migranter i det hele taget kom han lovligt til landet med et turistvisum. Da det udløb efter

“

Beslutningen om at migrere eller ej er sjældent det enkelte individs, men ofte en familiebeslutning.

59/

tre måneder, blev han imidlertid i landet.

“Jeg levede i starten hos min onkel. Men det blev snart besværligt, for pladsen var trang.”

Kuirs havde forskellige job i en år-række: på restaurant ved opvasken samt gadesalg. Og efter nogle år fik han mulighed for at arbejde for kiosk-ejere.

“Jeg arbejder nu for en israeler. Han giver mig en minimumsindtægt på 800 euro (6.000 kroner) om måneden. Om sommeren er kioskindtjeningen større, og så får jeg ekstra penge.”

Den bangladeshiske migrant Kuirs historie er ikke væsensforskellig fra millioner af migranter. Fattigdom skubber folk væk fra deres hjemegne, og bedre jobmuligheder lokker dem til andre steder. Og typisk søger man hen til et sted, hvor man i forvejen kender nogen, der som Kuirs' onkel i Rom kan hjælpe med at finde et sted og bo og så videre.

NETVÆRKS BETYDNING

Inden for migrationsforskningen taler man om push- og pull-effekter: For de fleste udvandrere er arbejdsmulighe-

der andre steder afgørende for beslutningen om at udvandre.

Men forskerne har de seneste årtier lagt stadig mere vægt på betydningen af netværk som bestemmende for, hvor migranter rejser hen. Undertiden kan de oprindelige årsager til migration – manglende arbejdsmuligheder eller langvarig tørke – have ændret sig i hjemlandet, mens migrationen fortsætter, fordi der er opstået så mange bånd mellem eksempelvis et landdistrikt i et udviklingsland og en storby i et industriland.

Foruden netværk kan også ændrin-

>

19-ÅRIG ABDILAH FRA MAROKKO DRØMMER SOM MANGE AF SINE UNGE LANDSMÆND OM AT REJSE TIL FRANKRIG OG FINDE ARBEJDE.

FOTO: NIELS BOEL

60/

gen i lovgivningen i modtagerlande have stor betydning for migrantens valg af destination. Når Kuirs ikke som tidligere generationer af udvandrere fra Bangladesh valgte den gamle kolonimagt Storbritannien som destination, hænger det sammen med

den ændrede britiske lovgivning, som i dag har gjort indvandring fra tidligere kolonier langt vanskeligere.

INTERNT FORDREVNE

Migranter er synlige i gadebilledet i verdens storbyer og i landsbyer, fordi de arbejder i service- og turistbranchen, ofte bevæger sig til fods og med offentlig transport og udfører manuelt

udendørsarbejde i byggebranchen og landbrug. Men skinnen bedrager. Selvom medierne kan give indtryk af det modsatte, er migration som andel af verdensbefolkningen nogenlunde konstant.

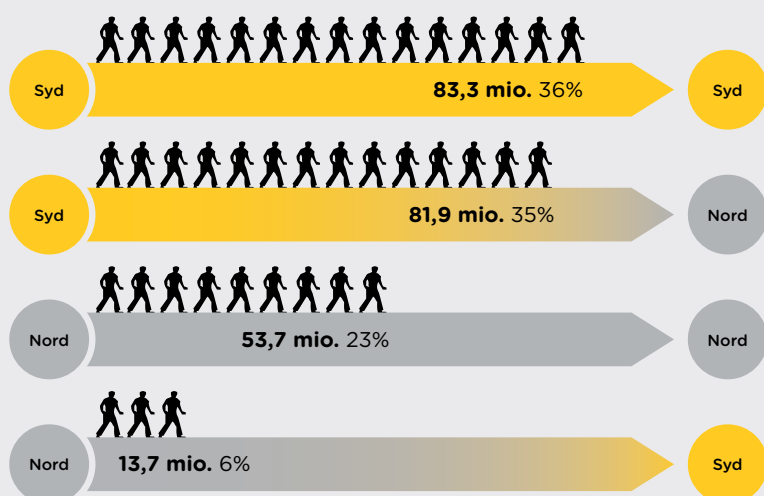
FN's Flygtningehøjkommissariat har for længst slået alarm på grund af den blodige krig i Syrien, de forværrede forhold i Eritrea og antallet af konflikter rundt i verden, som driver et rekordantal mennesker på flugt. Der tales i medier om 60 millioner flygtninge, det højeste antal siden Anden Verdenskrig. Men langt de fleste af disse befinder sig *inden* for et konfliktamt lands grænser. Det gælder de 6,6 millioner internt fordrevne i Syrien og de 5 millioner i Colombia. De falder uden for FN's flygtningekategori, som kun medregner flygtninge, der er mennesker fordrevet fra deres hjemland på grund af krig eller politisk, religiøs, etnisk eller racemæssig forfølgelse.

Det egentlige antal af flygtninge på verdensplan er 19,5 millioner. Næsten alle befinder sig i nærområder til konfliktzoner.

Tallet er lavere end i 1992, hvor der også var 19 millioner flygtninge, men verdensbefolkningen var mindre. Flygtninge udgør en forholdsvis lille

232 MILLIONER GLOBALE MIGRANTER

Kilde: Migration - en verden i bevægelse (Colombus 2016)

del af migrationen på verdensplan, nemlig cirka otte procent.

Mens antallet af flygtninge er vokset, er migranternes andel af verdensbefolkningen ikke vokset de sidste 50 år. Andelen er nogenlunde fast 3,3 procent. Migranter bliver ofte inden for samme region. De rejser fra et fattigt land som Nicaragua til den rige nabo Costa Rica eller fra Mozambique til Sydafrika. Eller fra det ene vestlige land til et andet.

IKKE ET MODERNE FÆNOMEN

Mennesket har altid migreret, det vil sige bevæget sig fra ét land til et andet: for at finde beskæftigelse, handelsmuligheder og ressourcer, udanne sig, på flugt fra sit hjemland eller tvunget i eksil på grund af sin overbevisning. Danskere søgte til USA og Argentina, da den danske økonomi var trængt i 1800-tallet. Millioner af italienere har gennem tiderne søgt lykken på skift i Frankrig, USA, Brasilien og Argentina, ligesom spaniere for eksempel er migreret til Latinamerika og Frankrig. Undertiden vender vindene, og med nye økonomiske konjunkturer ændrer lande – såsom Portugal – status fra indvandrerland til udvandrerland eller omvendt.

Migration fremmes af globaliseringen med dens billige og hurtige transportmidler (som discountflyselskaber) og med moderne kommunikation, som giver adgang til viden om de fjerneste steder, herunder altså om steder, hvor der er bedre kår end dér, hvor man befinder sig. Det bidrager også, at man i dag har let adgang til pengeoverførsler (så man som migrant kan hjælpes ud af en knibe af dem derhjemme), og at der eksisterer et netværk af folk, som allerede er migreret, og som fungerer som rollemodeller og hjælpere for nye, potentielle migranter.

Men moderne tider virker også modsatrettede: For det er også blevet lettere for virksomheder at outsource i andre lande. Det kan gøre det nyttest for arbejdsløse i fattigere lande at rejse efter job.

Job i vestlige landes byggebranche, servicesektor (hushjælp, rengøring, pasning af børn og ældre) og turisme og restaurationsbranchen kan dog ikke lægges ud. De udføres i stigende grad af indvandrere med eller uden lovligt ophold.

USA er fortsat verdens store indvandringsland. USA kan takke sine

mange migranter for sin dynamiske økonomi. Latinoers (indbyggere af latinamerikansk oprindelse) aldersgenemsnit er 27 år mod 37 år blandt angloer (indbyggere af europæisk oprindelse). Herved modvirker de tendensen til en stadig ældre befolkning.

MIGRATIONENS MANGE ÅRSAGER

Abdilah er en 19-årig marokkaner fra Ayune i Sahara-ørkenen. Han arbejder som murer ved byen Moulay Idriss. Han fortæller: "Her i Marokko er der ikke meget arbejde at få. Selv hvis du har uddannet dig, selv hvis du har studentereksamen eller har gået på universitetet. Derfor rejser vi unge marokkanske mænd til Europa, for dér kan man finde arbejde."

“

Fattigdom er i dag bestemt mere af, hvor du lever, end af, hvilken klasse du tilhører.

Artikel i tidsskriftet *Foreign Policy*

I støvskyer i den guldne dal neden for bakken, hvor Moulay Idriss ligger, aner man busser med internationale turister på vej mod områdets berømte romerske templer. Men bortset fra den årlige olivenhøst og de pauvert betalte tjanser som turistguider er arbejdsmulighederne få i det tørkeramte område. For områdets fattige beboere er turisterne et håndgribeligt bevis på, at en anden måde at leve på er mulig. Abdi-

lah har arbejdet i den arabiske golfstat De Forenede Arabiske Emirater. Her var der mange midlertidige indvandrere fra Marokko, men også fra Bangladesh og Pakistan: "De lavede samme arbejde som os, men fik under det halve i løn." Det er hans håb, at han kan komme til Frankrig og arbejde.

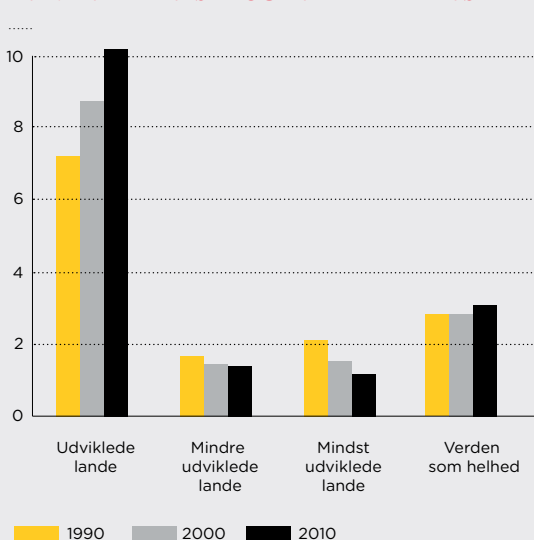
"Mange tager til Spanien og arbejder. Men nu er der ikke mere arbejde i Spanien. Der er krise. Så mange kommer tilbage," siger Abdilah. Han fortæller, at en af hans naboer forsvandt, da han skulle krydse over Middelhavet til Italien.

Migranter er ofte som Abdilah unge, initiativrige mennesker med en vis uddannelse. Statistikker viser, at det ikke nødvendigvis er de fattigste, som migrerer. Det kræver nemlig et vist overskud, ikke mindst økonomisk, at rykke teltplæne op og bevæge sig til et andet sted, ikke mindst hvis den bevogtede grænse til de forjættede rige lande skal krydses.

Migration næres af de stigende uligheder mellem lande. "Fattigdom er i dag bestemt mere af, hvor du lever, end af, hvilken klasse du tilhører," skrev tidsskriftet *Foreign Policy*. "Den bedste måde, hvorpå man kan forandre sin skæbne, synes derfor at være at emigrere."

I dag tales som noget nyt om klimaflygtninge, folk, der flygter som følge af de voldsomme vejr-fænomener, der afstedkommes af klimaforandringerne. Det kan være langvarig tørke, som ødelægger livsgrundlaget

INDVANDRERNES PROCENTDEL AF DEN SAMLEDE BEFOLKNING

Kilde: *Migration - en verden i bevægelse (Colombus 2016)*

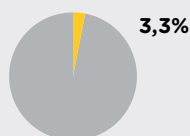

på landet, eller oversvømmelser, som fordriver folk fra kystområder. Men det er ikke altid nemt at finde en entydig forklaring på migration. De såkaldte klimaflygtninge vil ofte tilhøre de fattigste befolkningsgrupper i et land, fordi de bor de mest sårbare steder, og fordi deres indkomst er så minimal, at de rammes særligt hårdt af konjunkturelle ændringer som forværrer økonomi eller ugunstige høsttider. Den internationale organisation for migration (IOM) anslår, at der i 2050 vil være 200 millioner klimaflygtninge. Det er dog svært at skelne mellem økonomiske flygtninge og klimaflygtninge. Klimaforandringer forværrer forhold i lande, som i forvejen er sårbare som følge af fattigdom.

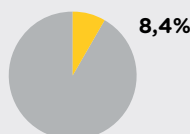
Migration er ofte resultat af en økonomisk kalkule, der søger at tage højde for bedre arbejdsmuligheder andre steder. Og beslutningen om at migrere eller ej er sjældent det enkelte individs, men ofte en familiebeslutning. Migration analyseres af forskere som en slags "forsikring". En familie i et fattigt landdistrikt i Mexico kan for eksempel vælge at sende en søn eller en datter nordpå til USA for at sikre familien en mulighed for en indkomst, i fald høsten slår fejl.

FAKTA OM MIGRATION

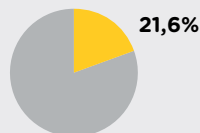
Migranternes andel af verdensbefolkningen

Flygtninges andel af migranter

Papirløse migranternes andel af alle migranter

Kilde: Migration - en verden i bevægelse (Colombus 2016)

ARIZONA: BEVOGTNING AF GRÆNSEN MELLEM USA OG MEXICO MED MOBILT, INFRARØDT KAMERA, SOM AFSLØRER BEVÆGELSE I DET GOLDE GRÆNSELAND.

AFHÆNGIGE AF REMITTER

I et større perspektiv er migration med til at udligne indkomstforskelle mellem befolkningsgrupper og regioner i enkeltlande. Hvor indianere i de sydlige mexicanske delstater tidligere blev set ned på, kommer mange i dag tilbage fra USA med en nyvunden social status i kraft af øget økonomisk formåen. De udbygger måske deres hus i hjemlandet. Undertiden slår migranterne sig sammen i foreninger og støtter deres hjemlige landsby til at opføre en ny kirke eller en sundhedsklinik.

De lande, som er mest afhængige af remitter (pengene, som udvandrere sender hjem), er Tadsjikistan, Tonga og Moldova. Overførslerne ud-

gør mellem en fjerdedel og en tredjedel af landenes BNP.

Det centralamerikanske land Honduras' regerings sekretær for indianske anliggender, Gloria López, peger over for *Udvikling* på de mange omkostninger, der også er forbundet med migration. "Tag ud i landsbyer i den honduranske region La Paz. Her ser du ikke unge mennesker. Der er børn, men de interesserer sig ikke for skolegang og studier," siger hun og tilføjer:

"De venter kun på at nå myndighedsalderen og rejse nordpå (til USA, red.). De ved, at om de så læser til skolelærer eller ingeniør, kommer de alligevel til at arbejde som tjener i New Orleans eller taxachauffør i Chicago."

Bog: Afrika – fortid og fremtid
Forfattere: Finn Rasmussen & Peter Tygesen
Forlag: Forlaget Columbus, 208 sider, vejl. pris 257 kr.
Anmelder: Peter Bejder. Fik sin Afrika-dåb i Ghana og har siden besøgt 18 afrikanske lande – både som arbejde og fornøjelse

Det Afrika, børn ikke kender

Nuanceret skildring af Afrika afholder sig fra at give definitive svar om kontinentets fortid og problemer.

FORFATTERNE Rasmussen og Tygesen har præsteret en nuanceret bog, der giver læseren overblik og mulighed for at undgå de værste stereotyper i den til tider firkantede Afrika-debat. På godt 200 sider maler de med den brede pensel, men de når rundt i mange afkroge af verdens næststørste kontinent. Der er lange linjer med slavehandel, kolonitid og uafhængighed, og den overbevisende historiske fremstilling får sat alt væsentligt i spil. Også hvad verdenskrigene og Den Kolde Krig har betydet for Afrika.

TAM TITEL

Vægtningen af mere nutidige tematikker kan problematiseres – er der nu nok om bistand? – men for eksempel vækst og fattigdom gennemgås på fortrinlig vis. Især kapitlet om synet på afrikanere og kontinentets lande er god læsning. Pedanter kan naturligvis i så bred en fremstilling finde småfejl hist og pist: For eksempel overtog Belgien Congo i 1908, ikke i 1910 (s. 76), men det rette årstal er andetsteds. Og titlen "Afri-

ka – fortid og fremtid" er ikke original! Men det hele er smukt præsenteret med faktabokse, interviews og overvejelser, som ikke giver definitive svar, men stof til eftertanke.

“

... nuanceret, vidende og velskrevet

Bogen er især brugbar på ungdomsuddannelserne og har glimrende ekstra materiale på en hjemmeside. Der er infografik, gode oversigtskort og fine historiske fotos i bogen.

Valget af de moderne fotografier er en anelse til den stereotype side, men det skal ikke skille os ad.

Bogen er nemlig nuanceret, vidende og velskrevet. Og det i en sådan grad, at den bør stå på biblioteket på enhver ungdomsuddannelse. •

Bog: SULT
Forfatter: Martín Caparrós. Oversætter: Rigmor Kappel Schmidt
Forlag: Tiderne Skifter, 770 sider, vejl. pris 398 kr.
Anmelder: Anne Poulsen. Direktør for FN's Fødevareprogram (WFP) nordiske kontor i København

SULT: En civilisations fiasko

Harmen er brændstoffet for forfatteren af SULT. Men tonen tenderer undertiden det lidt skingre.

DOMMEN er hård, når man læser bogen SULT, skrevet af den argentinske journalist og forfatter Martín Caparrós.

Det er "en civilisations fiasko", at millioner og atter millioner af mennesker går sultne i seng i en verden, hvor der er mere end mad nok til at mætte alle, konkluderer Caparrós. Ingen sygdom, ingen krig har dræbt så mange mennesker som sulten. Ingen pest har været så dødbringende og samtidig så let at undgå som sulten, understreger han.

SUPPESTENEN

I fire år har Martín Caparrós rejst kloden rundt for at kortlægge sulten og dens følger. Han har op søgt sulten på tre kontinenter. Sammen med Caparrós kommer vi til Niger, Indien, Bangladesh, USA, Argentina, Sydsudan og Madaga-

skar. I en blanding af interviews, videnskab, research og historiske tilbageblik belyser han sulten, dens omfang og dens årsager.

I Bangladesh møder han Amena. Hun fortæller, at hun somme tider sætter vand over og kommer en sten eller en gren i, når børnene ikke ser det. Så tror de, at de får mad senere, og falder lettere i søvn.

TROR PÅ HARMEN

Jorden producerer mere end rigeligt til at brødføde alle sine indbyggere. Hvordan kan vi så leve med bevidstheden om, at millioner af mennesker som Amena og hendes børn sult? For Caparrós er sult det mest åbenlyse udtryk for den gigantiske sociale ulighed i verden – for fejlslagne indsatser og korrumperet politik. For ham er den værste indstilling ligegyldigheden. Han tror på harmen.

Med SULT har han skrevet et 770 sider langt og harmdirrende opråb. Og selvom harmen iblandt bliver en smule skinger, er hans bog et vigtigt bidrag til debatten om den verden, vi ønsker at leve i. •

“

Hvordan fanden kan vi leve med vores viden om, at den slags sker?

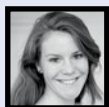
Fra "SULT"
af M. Caparrós

5 DER RYKKER

MADS MARIEGAARD

skal være kommunikationschef i Det Danske Hus i Ramallah i Palæstina. Han var 2012-15 redaktør for Udenrigsministeriets (nu nedlagte) engelsksprogede magasin *Focus-Denmark* – og i 2009-2012 ansat på Magasinet *Udvikling*.

JANNE LOUISE ANDERSEN

multimediejournalist og BA i antropologi, er startet på det nye magasin, hvor hun afløser Christian Andersen. Hun kommer fra en stilling som redaktør for webmagasinet om Det Arabiske Initiativ, der udgives af det snart udfasede CKU.

GITTE KRONBORG

overlæge, afløser professor Lars Østergaard på posten som formand for AIDS-Fondet. Gitte Kronborg arbejder til daglig på Infektionsmedicinsk Afdeling på Hvidovre Hospital og har beskæftiget sig med behandling af hiv siden 1993.

PAUL ROMER

tiltræder den indflydelsesrige post som ny cheføkonom for Verdensbanken, som er verdens største multilaterale bistandsgiver. Han kommer fra New York University, hvor han er professor i økonomi, og har i en årrække beskæftiget sig med byudvikling og vækst.

CHARLOTTE PETRI GORNITZKA

generaldirektør i Sida ("Sveriges Danida") er blevet udpeget til ny formand for OECD's bistandskomite, DAC – den første kvindelige af slagsen i DAC's 50-årige historie.

Dansk islæt i Verdensbanken

Danidas evalueringschef, Sus Ulbæk, skal stå i spidsen for den nordiske og baltiske gruppe i Verdensbanken.

AF MIKKEL BØDKER OLESEN

”OM tre år håber jeg, at Verdensbanken er blevet bedre til at arbejde i skrøbelige stater. Jeg håber, at klimadagsordnen har flyttet sig endnu mere, så vi ser mindre CO₂ og mere tilpasning. Og så håber jeg, at der er fremskridt på antikorrupsion og opgør med skattely, så der faktisk bliver betalt skat, da det er vigtigt, at landene får flere ressourcer til selv at at nå FN's Verdensmål”, siger Sus Ulbæk.

Sus Ulbæk skal i perioden juli 2016 til juni 2019 repræsentere de nordiske og de baltiske lande i Verdensbanken i Washington som gruppens medlem af bankens bestyrelse.

Banken har, i modsætning til andre multilaterale organisationer, en siddende bestyrelse, som løbende bidrager til at sætte kursen for bankgruppen samt vedtager konkrete projekter.

Sus Ulbæks rolle bliver at sikre, at de nordisk-baltiske synspunkter bliver repræsenteret i Verdensbanken, samtidig med at skabe forståelse for banken i de nordisk-baltiske lande.

Hun kommer fra et job som chef for Danidas evalueringsenhed og har tidligere været centerchef med ansvar for alle lande uden for Europa. Sus Ulbæk overtager posten i Verdensbanken, som går på turnus blandt grup-

pens lande, fra den finske Satu Santala.

”Vi er enormt respekterede og velansete i banken, og det bliver min opgave at føre det gode arbejde videre. Verdensbanken er den vigtigste og største multilaterale organisation, når det drejer sig om at gennemføre verdensmålene og finde løsninger på de globale problematikker, vi står over for,” siger Sus Ulbæk.

DER SKAL LEVERES NATIONALT

”Vi har en lang liste af prioriteter, men der er tre presserende. Klimadagsordnen – både den grønne omstilling og i lige så høj grad at gøre landene bedre i stand til at tackle konsekvenserne heraf. Migration og flygtningestrømme, det altoverskyggende emne i tiden, og sidst er måske det lidt overseede område governance (også kendt som god regeringsførelse, red.),” siger Sus Ulbæk.

I øjeblikket er manges blik rettet mod Verdensbanken, når der opstår problemer, hvor aktører og store pengebeløb skal findes. Men bankens største udfordring er, ifølge Sus Ulbæk, at man skal blive bedre til at finde løsninger på problemer i de specifikke lande og at gennemføre disse løsninger. •

AKTUELT

Danmarks ambassadører har været hjemkaldt til briefing og drøftelser i København den 22.-24. august.

Udenrigsminister Kristian Jensen (V) har deltaget i konference om nødhjælpsinnovation den 24. august og konference om virksomheder i Afrika den 30. august.

Udenrigsministeren deltager i international konference om Afghanistan i Bruxelles den 4.-5. oktober.

Oktober: ASEAN-topmøde med EU med deltagelse af den danske udenrigsminister.

Den udviklingspolitiske strategi forelægges til debat og vedtagelse i Folketinget i løbet af oktober.

Kulturnat 2016: Åbent hus i Udenrigsministeriet den 14. oktober.

EVALUERINGER

Evaluerings af Afrika-kommissionen: Afrika-kommissionen blev nedsat i 2008 med det formål at komme med anbefalinger til, hvordan Afrika kunne deltage bedre i globaliseringen for derigennem at understøtte vækst og beskæftigelse.

Selvom ikke alle initiativer er nået i mål, er evalueringen positiv over for resultaterne af flere af initiativerne, som anses for at være innovative og godt forankrede i deres institutioner. Evalueringen blev offentliggjort i august 2016 og blev foretaget af Tana (DK).

Studie af dansk policy-indflydelse i udviklingslande: Med udgangspunkt i en undersøgelse blandt interessenter i lav- og melleminkomstlande fandt studiet, at Danmarks indflydelse på policy i udviklingslande bl.a. hænger sammen med hyppig kommunikation med partnere, og at Danmark særligt har indflydelse gennem langsigtede partnerskaber i prioritetslande. Studiet blev offentliggjort i august 2016 og blev foretaget af AidData (US).

Begge rapporter kan læses på

www.evaluering.um.dk

UDGIVELSER

Danmark-Palæstina. Landepolitik-papir 2016-2010 (DK- og UK-version). Danmark-Mali. Landepolitikpapir (fransk version).

Regeringens udviklingspolitiske prioriteter 2017 forventes at blive offentliggjort i løbet af efteråret.

www.danida-publikationer.dk

Andet:

Danmarks udviklingssamarbejde med Bolivia 2015. Årsrapport fra ambassaden i La Paz. Findes elektronisk på

www.bolivia.um.dk

U-landskaler 2016

Børnernes U-landskalender 2016, som lanceres til oktober, støtter i år SOS Børnebyernes arbejde i Tanzanias hovedstad, Dar es Salaam.

Her belaster den store tilvækst i befolkningen skolesystemet, der i forvejen er skrøbeligt. Projektet giver børn i en af de hårdt ramte forstæder en bedre skolegang ved bl.a. at nedbringe antallet af elever i klasserne, efteruddanne lærerne og sørge for trygge og sjove legemuligheder på skolens område. Sammen med U-landskalenderen udgiver Danida et undervisningsmateriale til folkeskolens 1.-4. klasse med børnebogen "Amals hemmelighed" af Henrik Einspor i centrum.

Læs mere på

u-landskalender.dk

NYE BEVILLINGER

Danidas eksterne bevillingskomité har på sit møde i marts indstillet følgende aktiviteter til støtte:

- **Investeringsfonden for Udviklingslandene (IFU)**
– 50 mio. kr. Bevilling for 2016-2019.
- **Tanzania Landeprogram:** Stocktaking and presentation of Governance and Human Rights Programme Partners: Offentlige institutioner, privat sektor og civilsamfundsorganisationer. 2014/15-2019/2020.

[www.danida.dk/OmDanida/Det åbne Danida](http://www.danida.dk/OmDanida/Det%20%C3%A5bneDanida)

*Danida er betegnelsen for Danmarks statslige udviklingssamarbejde, som er et aktivitetsområde under Udenrigsministeriet.

Få magasinet i din mailboks straks det udkommer.
Abonnér på *Udviklings* nyhedsbrev på www.udvikling.dk

DE 5 & DEN FEDE FLYGTNINGEAFTALE

Australien har indgået en aftale med Cambodja om at sende asylsøgere til det pivfattige kongerige. Cambodjanerne har foreløbigt indkasseret 263 millioner for at tage imod fem (5!) flygtninge.

AF ANYA PALM ILLUSTRATION: LOUISE THRANE JENSEN

FØRST DRAK DE CHAMPAGNE sammen. Så kom de med to helt forskellige fortolkninger af den samme aftale. Og så holdt de helt op med at tale om det. Alligevel beskriver både Australiens immigrationsminister, Scott Morrison, og hans cambodjanske kollega, Sar Kheng, deres indbyrdes aftale om at flytte flygtninge fra Australien til Cambodja som "en succes".

Det er de alene om: Både internationale og lokale organisationer har kritiseret aftalen for at placere flygtninge i et land, der ikke kan tage vare på dem, og FN's højkommissær for flygtninge, António Guterres, har skoset Australien for at undslå sig sit ansvar og forsøge at dumpe flygtningene i Cambodja i stedet for at lade dem søge asyl i Australien.

"Den aftale har været en fiasko fra start til slut," siger Sebastian Strangio, politisk kommentator bosat i Phnom Penh og forfatter til bogen *Hun Sen's Cambodia*.

DEN KLOGE NARRER ...

Champagnen blev drukket, og aftalen indgået i september 2014. Australien betalte 263 millioner kroner til den cambodjanske regering for besværet. Derefter skete der ikke noget i lang tid.

Flygtningene kommer "meget snart", forsikrede den australske regering, mens den cambodjanske ditto kom med den lidt bizarre udtalelse, at de "ikke havde nogen planer om at modtage flygtninge".

Da det efter tre måneders stilstand med modstridende udmeldinger lykkedes den australske regering at få

bekræftet, at nu blev aftalen ført ud i livet, ventede en ny skuffelse:

Blot fem flygtninge tog imod "tilbuddet" om at flytte til Cambodja.

Det var en streg i regningen, for i 2014 kom et stort antal flygtninge til Australien, samtidig med at der fra politisk hold var et ønske om at tage imod så få som overhovedet muligt.

"Jeg tror, at Australiens regering havde tænkt det her som en succesfuld offshore-løsning på flygtningekrisen, og at et betragteligt antal ville bosætte sig i Cambodja," siger Sebastian Strangio.

Det gjorde de ikke. I stedet blev de interneret i en flygtningelejr, hvor de stadig sidder i dag.

Strangio er ikke i tvivl om, hvad der er sket:

"Den cambodjanske regering udnyttede det faktum, at Australien havde brug for at lave aftalen. Det er

klassisk cambodjansk opførsel, at de laver en aftale med en udenlandsk regering, modtager pengene og så implementerer aftalen efter deres eget forgodtbefindende," siger han.

INTET AT TABE

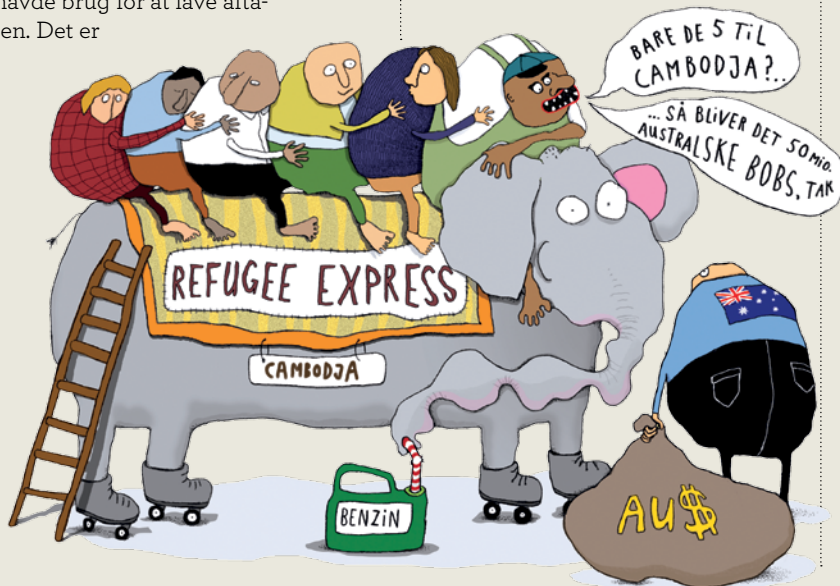
Miseren endte med at koste den australske regering over 50 millioner kroner per flygtning.

Og så blev der ikke snakket mere om det. Før nu.

Nu melder den cambodjanske regering sig på ny klar til at modtage flygtninge fra Australien og har bebudet et visit i flygtningelejren, angiveligt for at se nye ansøgere an.

Den udvikling overrasker dog ikke Strangio:

"Det har de intet at tabe ved," bemærker han tørt. •

25. SEPTEMBER-30. OKTOBER SOMALIA GÅR TIL VALG

Efteråret står på parlaments- og præsidentvalg i Somalia.

Mere end 14.000 delegerede, der repræsenterer somaliske klaner, vælger den 25. september nye medlemmer af underhuset, mens de regionale stater den 10. oktober vælger medlemmerne af overhuset. En ny præsident vil blive valgt af det nye parlament den 30. oktober. 30 procent af parlamentssæderne er øremærket til kvinder.

13.-20. SEPTEMBER FN'S GENERALFORSAMLING 2016

Det kommende år skal der fokuseres på konsolidering og gennemførelse af de aftaler, der er indgået i 2016. Blandt dem er 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, Addis Abeba-handlingsplanen fra den tredje internationale konference om udviklingsfinansiering og klimaaf-talen fra Paris.

Hertil kommer et fokus på migration og flygtninge, løsning af kriser og bevaring af fred samt bekæmpelse af terrorisme og voldelig ekstremisme.

Den 71. samling ledes af den nye formand, Peter Thomson fra Fiji, som afløser Mogens Lykketoft.

27. SEPTEMBER WORLD TOURISM DAY

En dag øremærket turismen og dens sociale, kulturelle, politiske og økonomiske værdi – herunder turismens potentiale for at bidrage til at nå de bæredygtige udviklingsmål (SDGs).

8. OKTOBER BÆREDYGTIG TURISME

Op mere turisme: Topledere for bæredygtig turisme fra hele verden mødes i Sydkorea og diskuterer praktiske anvendelser af bæredygtig politik og praksis inden for rejser og turisme baseret på kriterierne fra Global Sustainable Tourism Council (GSTC).

2. NOVEMBER OPERATION DAGSVÆRK-DAG

Hvorfor tvinges fattige unge fra Guatemala til at rejse illegalt til USA? Hvilke konsekvenser har den farlige rejse? Hvorfor er det vigtigt at bevare mayakulturen, og hvordan skaber unge guatemalanere forandring i deres land? Dette er fokus i årets projekt fra Operation Dagsværk.

14.-16. NOVEMBER 2016 UN FORUM ON BUSINESS AND HUMAN RIGHTS

Forummet er verdens største årlige samling af erhvervs- og menneskerettighedsfolk med omkring 2.300 deltagere. Over tre dage vil deltagerne tage del i 60+ paneldiskussioner om emner, der relaterer til de vejledende principper om erhvervs-livet og menneskerettigheder.

KOLOFON

ABONNEMENT

Udvikling sendes gratis i Danmark i Danmark, Færøerne og Grønland.
Udvikling udkommer seks gange per år.
Tegn abonnement/adresseændring:
www.udvikling.dk eller
Abonnementservice:
distribution@rosendahls.dk - tlf. 43 22 73 00
Bestilling af tidligere numre:
www.danida-publikationer.dk

REDAKTION

Redaktør: Stefan Katić (SK), stekat@um.dk
tlf. 33 92 07 09
Redaktionssekretær: Janne Louise Andersen
jannan@um.dk, tlf. 33 92 05 96
Ansvarshavende ifølge medieansvarsloven:
Samuel Magid, kontorchef,
Public Diplomacy, Kommunikation og Presse,
Udenrigsministeriet
Korrektur: Lene Jensen
Grunddesign: Esben Niklasson
Layout: Datagraf Communications
Tryk: Bording A/S
Papir: 115 gram MultiArt Matt

DETTE NUMMER

NR 4. 2016 APRIL 43. ÅRGANG
Udgivelsesdato: 24. august
Redaktionen afsluttet: 11. august
Næste nummer: 14. oktober
Trykplag: 18.800
ISBN 978-87-7087-978-1 (tryk)
ISBN 978-87-7087-979-8 (elektronisk)
For side: Christian Andersen

ANNONCESALG

Rosendahls Mediaservice,
Niels Hass - nh@rosendahls.dk, tlf. 29 33 66 06

UDGIVER

Danida, Udenrigsministeriet,
Asiatisk Plads 2, 1448 København K

Artikler i *Udvikling* udtrykker ikke nødvendigvis Udenrigsministeriets synspunkter.

KLAGEMULIGHEDER

Skriv til redaktionen på stekat@um.dk.
Det er også muligt at fremsende klager direkte til Pressenævnet på sekr@pressenaevnet.dk

Frist for at indgive en klage til Pressenævnet er 12 uger efter udgivelsesdatoen.

UDENRIGSMINISTERIET

DANIDA | DANMARKS
UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Medlem af

DANSKE MEDIER

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C006150

